КОЛХОЗНИГУУДТА — ҺАРА БҮХЭНДӘ САЛИН

КПСС-эй ЦК-гай мартын Пле… социалис хүдөө ажахые саа… дань эрид түргэн хүгжөөхэ ту… шухала хэмжээ ябуулгануу… хараалһаниинь элитэ. Эдэ хэм… ябуулгануудые партиин …III съезд һайшаагаад, хүдөө …хые хүгжөөлгэдэ саашадаа улам … анхарал хандуулха шухала бо… …ыень онсолон тэмдэглэһэн бай… Съездын заабаринууд бодото …рээ бэелүүлэгдэжэ захалба. …нитын үйлэдбэрие хүгжөөхэ …аар колхознигуудай урмашалые …шэлүүлхэ тухай» КПСС-эй ЦК… болон СССР-эй Министрнүүдэй …едэй мэнэ һая баталан абаһан …тоол энэ талаар эли тодо гэр… боложо үгэнэ.

Бүхы Совет оронойнгоо ажал… …тай хамта манай рес…бликын ажалшад энэ тогтоо… ехэ баяртайгаар угтажа абаад. …хозуудай экономикые хүгжөөхэ, …өөгэй хүн зоной ажабайдал …м һайжаруулха, колхозно та… …шад болон хүдэлмэришэн ан… …н хоорондохи холбоо барисаае …нжүүлхэ тухай Коммунис пар…и, Советскэ правительствын ха…ун анхарал оролдолгые харуул… бодото гэршэ гээшэ гэжэ тус …тоолые сэгнэнэ.

Үнэхөөрөө парти, правительст… халуун анхарал оролдолгын …аар колхознигуудай байдал жэл… жэлдэ улам бүри һайжаржа …на. Һүүлэй үедэ илангаяа ехэ …билалтанууд болоо. Нэгэ үедэ …хознигууд бэрхэтэйхэн байдал… ороод байһан юм. Мүнөө сэс…лэгдэжэ байһан хэмжээ ябуул…уудай экономическа болон со…льно-политическэ талаараа гүн … удха шанартай байһыень эли…хын тула энээн тухайда дур…тай болоно. Һанаад үзэхэдэ, …нгаяа дайнай һүүлээрхи жэл…дтэ олохон нютагуудта колхоз…ууд бүхэли жэл соо хүдэлжэ …лжэ, «ажалта үдэрнүүдые» …жо оложо, харин ажахын жэлэй …стэ олзо доход хубаарилгын бо…одо «алга маахам» һаладаг …гаа ха юм даа. Хэтэрхэдээ тү…рэн жэл соо үдэр һүнигүй ша… ажал хэжэ гараһан аад, харин …эншье харюулангүй, үритэй …шодог ушарнууд али олон …дэдэг байгаа бшуу. Зарим за…шуул энээниие огто мэдэншье… байжа магад. Тэрэ сагые мү… үеынхитэй сасуулаад үзэхэдэ, …ай ехэ хубилалтанудай боло…ень ойлгомоор.

Тиихэдэ мүнөө колхознигууд …гша оной июлиин 1-һээ эхилжэ, …а бүхэндэ жэншэдгүй салин хү… …абадаг болохонь. Энээниие гүн…гөөр дэмжэнгүй, үнэн зүрхэн… һайшаангүй, энээндэ урмашан… байхын аргагүй. Колхознигой …н — хоорондоо холбогдошогүй …р ондоо удхатай үгэ гэжэ ур…ь һанагдахаар байгаа бэзэ. …эһээр, нимэрхүү хэмжээ ябуул…уудай бэелүүлэгдэжэ байһа…нь ашаар хүдэлмэришэн кол…ник хоёрой хоорондохи социа… илгаань манайда байн байта… үгы болохо юм бэшэ гү.

Манай колхозуудай экономиконь …жэ, тэдэнэр улам бүри бая…а байна. Тэдэнэй олзо доход …һээ жэлдэ ургана. Жэшээлхэдэ, …4 онойхитой сасуулжа үзэхэдэ, …5 ондо манай республикын кол…удай олзо доход 4 миллион … мянган түхэригөөр гэхэ гү, … 11 процентээр ехэ болоһон …а. Тиихэдэ 1965 ондо колхоз…удай ажалай түлөөһэндэ үгтэ… мүнгэн зөөри 1 миллион 334 …ган түхэригөөр ургаһан болоно. …өө ажахын олохон артельнүүд… колхознигуудай хэһэн ажалай …ө лаб үгтэхэ түлөөһэ бии бол… байна. Республикын 72 кол…һоо 52-тонь тиимэ түлөөһэн бии болгогдонхой. Баһа нэгэ һайшаалтай юумэниинь юуб гэхэдэ, манай совхозуудай хүдэлмэришэдтэ үгтэдэг түлөөһэндэ орходоо зарим колхозуудай тогтооһон лаб үгтэхэ түлөөһэниинь бүри дээгүүр байна. Жэшээнь, Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ, Зэдын аймагай Ленинэй болон Доржо Банзаровай нэрэмжэтэ колхозууд өөһэдынгөө гэшүүдтэ һара бүхэндэ совхозуудайхиһаа дээгүүр түлөөһэ түлэдэг байна.

Зүгөөр энээгээр һанаагаа амаржа болохогүй. Яахадааб гэхэдэ, совхозуудта бэелүүлэгдэдэг ажалай нормо болон тарифна түлөөһэнһөө үндэһэлжэ тогтоогдоһон лаб үгтэхэ түлөөһэн хадаа дээдэ хэмжээнэй түлөөһэн бэшэ, харин доодо хэмжээнэй түлөөһэн болоно бшуу. Жэшээлхэдэ, манай республика дотор абаад үзэхэдэ, дунда зэргээр хүнэй ажаллаһан нэгэ үдэрэй түлөө совхозуудта 3 түхэриг 20 мүнгэ түлэһэн байхадань, харин колхозуудта 3 түхэриг 40 мүнгэ түлэһэн байха юм.

Тиигэбэшье, республикын олохон колхозуудай ажабайдалдахи ехэхэн дутагдал юуб гэхэдэ, колхознигуудай хэһэн ажалайнь түлөө түлөөһэн хангалтагүй байһаар. Хүдөө ажахын зарим артельнүүдтэ хэһэн ажалайнгаа түлөө түлөөһэ лаб абаха байһанаа колхознигууд хүсэд мэдэнэгүй. Тиимэһээ материальна урмашал үгы байна. Республикын 22 колхоздо гэшүүдэйнь гээ хэһэн ажалай түлөө лаб үгтэхэ түлөөһэ мүнөө хүрэтэр тогтоогоодүй байһаар. Улаан-Үдын Кировэй нэрэмжэтэ, «Коммунизм», «Улаан-Оронго» колхозууд энэ талаар илангаяа муу байдалтай. Колхознигуудайнгаа хэһэн ажалайнь түлөө түлөөһэндэ үгэхэ гэжэ Гүрэнэй банкһаа абаһан урьһаламжыншаа мүнгые эдэ колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд ондоо хэрэгсэлнүүдтэ гаргашалжархина.

Саашадаа энэ мэтын ушарнуудые эсэслэн болюулжа, КПСС-эй ЦК-гай болон СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоол хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлэн, колхознигуудай хэһэн ажалайнь түлөө лаб үгтэхэ түлөөһэн колхоз бүхэндэ эмхидхэгдэхэ болоно. Иимэ түлөөһэн колхознигуудта заабол һара бүхэндэ үгтэхэ зэргэтэй. Энэ хадаа туйлай ехэ удха шанартай хэрэг. Энээниие бэелүүлээд байхада колхознигууд ёһотойгоор урмашаха, тэдэнэй ажалайнь эдэбхи үүсхэл улам бүри ургаха, бадарха, журам һайжарха байһаниинь лабтай. Энэ хадаа хүдөөгэй болон городой хүн зоной ажабайдалайнь хэмжээе дүтэрхы болгохо талаар шэнэ табан жэлдэ хараалагдаһан гол зорилгонуудай нэгыень бэелүүлхэ хэрэгтэ ехэхэн алхам болохо байна.

Колхознигуудай хэһэн ажалайнь түлөө лаб үгтэхэ түлөөһэ колхоз бүхэндэ бии болгохын тулада эмхидхэлэй ехэ хүдэлмэри хэгдэхэ болоно. Эндэ республикын Хүдөө ажахын министерство, аймагуудтахи партийна, советскэ болон хүдөө ажахын органууд хадаа колхоз бүхэнэй эрхэ байдал, арга боломжо хараада абажа, энэ хүдэлмэри богонихон болзор соо таарамжатай зохидоор, тодо һонороор, ойлгосотойгоор эмхидхэхэ зорилготой.

Энэ тогтоолоор зоригжоһон манай республикын колхознигууд болон хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэрилэгшэд парти, правительствынгаа анхарал оролдолгодо харюу болгон, адууһа малайнгаа үбэлжэлгые эрхим һайнаар түгэсхэхэ, малаа түргэн таргалуулжа, мяха, һү, нооһо элбэгээр абахын тула малайнгаа бэлшээри ашагтайгаар эмхидхэхэ, бүхы ургамалнуудайнгаа хабарай тарилга үндэр дээдэ хэмжээндэ үнгэргэхэ уялгатай.

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕДЭЙ ПЛЕНУМ ТУХАЙ ИНФОРМАЦИОННО МЭДЭЭСЭЛ

КПСС-эй Центральна Комитедэй Пленум 1966 оной майн 25-да Кремль соо нээгдээ.

«Оросһо таряанай, бусад ургамалнуудай элбэг баян, тогтууритай ургаса абахын тула газар шаналжуулдаг мелиораци үргэнөөр хүгжөөхэ тухай» асуудал КПСС-эй ЦК-гай Пленумэй зүбшэн хэлсэлгэдэ табигдаа.

Энэ асуудалаар СССР-эй Мелиорациин, уһанай ажахын министр нүхэр Е. Е. АЛЕКСЕЕВСКИЙ элидхэл хээ.

Пленум дээрэ элидхэлые зүбшэн хэлсэлгэ эхилһэн байна.

Нүхэд К. Г. ПЫСИН—РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо, Ш. Р. РАШИДОВ — Узбекистанай Компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь, В. Г. КОМЯХОВ—Украинын Компартиин ЦК-гай секретарь, Г. С. ЗОЛОТУХИН —КПСС-эй Краснодарска крайкомой нэгэдэхи секретарь, М. БЕЙСЕБАЕВ—Казахай ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ, Ф. С. ГОРЯЧЕВ—КПСС-эй Новосибирскэ обкомой нэгэдэхи секретарь, П. М. МАШЕРОВ—Белоруссиин Компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь, В. Е. ЧЕРНЫШЕВ — КПСС-эй Приморско крайкомой нэгэдэхи секретарь, И. Г. КЭБИН—Эстониин Компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь, В. В. МАЦКЕВИЧ—СССР-эй Хүдөө ажахын министр, З. Н. НУРИЕВ—КПСС-эй Башкирай обкомой нэгэдэхи секретарь үгэ хэлээ.

Пленум хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлһээр.

БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

43-дахи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 125 (11111) | 1966 оной майн 26, четверг | Сэн 2 мүнгэн

ГАЗАРЫНЬ АДЛИ, ГАРАСАНЬ ОНДООЛ

ҮНЭГЭТЭЙ. Онохойн совхозой 2-дохи отделени. Эндэ ахалагша луговодоор Семен Никифорович Устинов ажаллана. Семен Никифоровичтэй уулзаха гээшэ тиимэнье бэлэн хэрэг бэшэ байба. Үглөөнэй 7 часта ажалдаа гараад, үдэшэ орой ерэдэг. Уһалууриин газар ехэ.

Нэгэ дахин уһалагдаад байһан 200-гаад гектар сабшалангай газарые тойрожо гараад, Галгирууулгын сабшаланда хүрэжэ ерэбэбди. Манаар суг ябалсаһан Эрхирэгэй совхозой ахалагша мелиоратор Дашинима Цыденович Дамбиев сабшалан дээрэ хэгдэжэ байһан хүдэлмэри ехэл анхаралтайгаар харана, шалгана. Өөрын тусхай бодомжотой ха, хэбэрынь.

Сабшалангай тэгэндэ обоо собоо, монсо сонсо тараагдаагүй үлэшэһэн наг шэбхые Семен Никифорович морин баллуураар тараажа байба. Дүй дүршэлтэй луговодтой нилээд удаан хөөрэлдэгдөө. Тэрэнэй ажал хүдэлмэри тухайгаа хөөрэхыень шагная.

С. Н. Устинов: 296 гектар сабшалангые 3 хүн даажа абанхайбди. Сабшалангаа модо, шулуунһаань сэбэрлээд, нэгэ дахин уһалаабди. Мүнөө дутуу тараагдаһан шэбхэ жэгдэлжэ байгдана гээшэ. Хэхэ ажал үшөөл ехэ. Нигөөд хоёрдохёо уһалхабди. Сабшалангаа хорёолдоггүймнай ехэ муу даа. Зүлгэ ногооной һая бултайжа байхада совхозой, үмсын мал орожо, үлтэ яла гэшхэжэрхинэ. Тэрэнэй һүүлээр юун мүртэй ургаса гарахаб. Манай совхоз хамта 4600 га сабшалангай газартай. Тэрэнэйнь 3777 гектарынь уһалагдадаг юм. Үнгэрһэн жэл энэ газарһаа гектарай 5,5 центнер ургаса абтаһан байха. Бидэ өөһэдынгөө участок дээрэһээ гектарай 9 центнер үбһэ хуряажа абаа бэлэйбди. Совхоз соогоо эгээл ехэ үбһэ ургуулһан нэрэтэй хүн бэзэб. Тиибэшье үшөө бага үрэ дүн гээшэ гэжэ би хөлэхэ байнаб. Бүхы арга боломжоёо дууһыень хэрэглээд байбал, нилээдгүйхэн үбһэн абтаха байгаа. Теэд манай «ноёдой» энэ шухалын шухала хүдэлмэриие тоодоггүйнь харатай. Галгирууулгын сабшалангай 10 гаран гектарынь шугы бургааһанда дарагдашоод, сабшагдангүй хэбтэдэг. Отделениие эрхилэгшэ Михаил Филиппович Спиридонов сабшалан гэхэдэ «намһаа саагуур, наранһаа наагуур» гэхысэ ябадаг хүн.

Арга шадалайнгаа зэргээр сабшалангаа сэбэрлэхэ, ургасыень дээшэлүүлхые оролдоел гээд эрхилэгшэдэ хандахада: «Бургааһа отолһоной түлөө таанадта түлэхэ мүнгэн манда байхагүй»,—гээд харюусадаг һэн. Сабшалан һайжаруулха хүдэлмэриие эрхилэгшын өөрөө хойшонь татажа байхада, юрын луговодуудта юуб даа. Үбэл тошо ехээр халяажа тогтоохо гэхэдэмнай баһал арсаа һэн. «Таанадта түлэхэ мүнгэн үгы»,—гээд үнөөхил урдынгаа хуушан хөөрөөе дэлгээдэг байһан. Тиихэдэньшье бидэ гажараагүй һэмди. Өөһэдынгөө үүсхэлээр тошо халяажа, 400 мянган дүрбэлжэн метр мүльһэ тогтоогоод, мүнөө сабшалангаа дуран соонь ундалуулжа байнабди. Намтай суг хүдэлдэг Семен Филиппович Мильгунов энээниие гэршэлхэ байха.

Энэл совхозой хуушанай луговод С. Ф. Мильгунов: үнэн зүрхэнһөө оролдоод, һайнаар ажаллабал, ямарханшье газарһаа бараг һайн ургаса абтаха ёһотой. Манай совхоздо дүй дүршэлтэй луговодууд яһала олон. Теэд булта жэгдэ һайнаар хүдэлнэ гэхын аргагүй. Зарим луговодуудай гектарай 9 центнер үбһэ ургуулжа байхада, нүгөөдүүлынь гектар бүриһөө ородоол 4—5 центнер ургаса абана. Бидэ халуун намарһаа эхилжэ сабшалан дээрэ аргал шэбхэ зөөжэ тараагаа һэмди. Мүнөө Семен Никифорович эндэ тэндэ үлэшэһэн шэбхые морин баллуураар жэгдэлнэ. Энэ жэлдэ даалгагдаһан газарһаа гектарай 12 центнер ургаса адагынь абаха байхабди. Түсэбнай 11 центнер юм. Газаршье яһала уһалагдаа, үтэгжүүлэгдээшье.

Эндэхи отделениин луговодуудай ажал яһала һайн ябажа байна. Тэдэнэр үнэн зүрхэнһөө оролдоно, баян ургасын түлөө эсэхэ сусахые мэдэнгүй ажаллана. Ажал гэхэдэ, хамсыгаа шамаад ородог эдэ пенсионер үбгэдэй хүдэлхые хараад баясамаар.

> **Хүршэ Онохой, Эрхирэгэй совхозуудай сабшалан, тарялангай газарай хүрьһэн тон эдли юм. Һаяхан эндэхи луговодууд манай нүүдэл редакциин корреспондентнэртэй ябажа, бэе бэеынгээ ажал хүдэлмэриие андалдаан абалсаба.**

Үнэхөөрөөшье совхозой хүтэлбэрилэгшэд тэдэнэй үүсхэл оролдолгые дэмжэдэггүй, ажал хэрэгтэнь туһалдаггүй байба. Совхозой директор нүхэр Говорунов, ахалагша мелиоратор И. Д. Бочков гэгшэдые энэ жэлдэшье хараагүйбди гэхэдээ тэдэнэр дэмы гомдоогүй байха. Гадна отделениие эрхилэгшэ М. Ф. Спиридонов луговодуудай ажалаар огтошье һонирходоггүй.

Луговодуудай хэды ехэ оролдолго гарган үтэгжүүлээд, уһалһан 5 гектар эрхим һайн сабшалангай газарые механизаторнууд хайра гамгүйгөөр урбуулжархёо. Тарилга хэхэ гэжэ урбуулаа бэшэ, миил юрэл сабшалангай дайралдаһан газараар хоёр тээшэ гүйлгэһөөр «амиды» газар үгы шахуу болгожорхёо. Эдэ бүгэдые Михаил Филиппович Спиридонов мэдэжэ байгаад, ямаршье хэмжээ абанагүй.

Урагшаа һанаатай луговодуудай ажал хэрэгтэ иигэжэ эээн бусаар хандажа байһан хүтэлбэрилэгшэд тэдэнэй оролдолгодо һаад хэнэ.

— Сабшалангаа һайжаруулха талаар нилээд ехэ хүдэлмэри хэһэн, хэжэшье байнат. Гансал тракторайнгаа хойно шагтагалһан мухарюулга модонтнай нэгэ бага богонидоо, наридаа гээшэ ха. Иимэ байхадаа шэбхээ жэгдээр тараахагүйт. Дээгүүрнь эльбээд гарашахаяа забдаха, хүнгэдэнэ ха юм,— гээд Эрхирэгэй совхозой ахалагша мелиоратор луговодуудта өөрынгөө һанамжа хөөрэбэ.

Совхозой нэгэдэхи отделениин сабшаланда хүрэжэ ерэхэдэмнай 4 час боложо байгаа һэн. Эндэхи 700 га сабшалангай 470-ниинь уһалагдадаг юм. Сабшалан дээрэнь нэгэшье луговод харагданагүй. Зөөгдэһэн аргал шэбхэнь тараагдаашьегүй, обоолоотой зандаа. Үнгэрһэн жэлшье эндэһээ мүртэй ургаса абаагүй һэн. Мүнөөшье тэрэ алдуугаа дабтаһаар ха. Хорёод гектар сабшалангынь шугы бургааһанда дарагдашанхай. Эндэ ахалагша луговодоор Дугар Чимитов, туһалагшадаар Г. О. Шурыгин, М. Пахомов гэгшэд ажалладаг. Гавриил Шурыгинтай гэртэнь уулзажа, ажал хүдэлмэри тухайнь хөөрэлдэгдэбэ.

— Мүнөө жэл үзэгдөө дуулдаагүй ехэ түсэб-даабари бидэндэ үгэжэрхёо. Гектар бүриһөө аяар 11,3 центнер үбһэ хуряаха болонобди. Иимэ ехэ түсэб заяандаашье дүүргэгдэхэгүй,—гээд тэрэ сэхэ мэдүүлнэ.

АЦАГАД. Эрхирэгэй совхоздо ерэбэбди. Манаар сугтаа Үнэгэтэйн суута луговод Семен Никифорович Устинов ябалсана. Эндэхи ажалай эмхидхэл тад ондоо. Ацагадһаа хойшо нэмжыһэн 109 га сабшалан суута хонишон Иннокентий Михайлович Евсюковто даалгагданхай. Луговод Цыретор Раднаевтай хамта сабшалангаа үтэгжүүлнэ, уһална. Модо, шулуунһаань сэбэрлэнхэй. Хорин шарга бэлдэнхэй, тэрээн дээрээ үбһэеэ сомодог юм. Жэл бүри үндэр баян ургаса абадагынь гайхалгүй. Ордента Евсюков отарынгаа хонидто өөрынгөө хүсөөр бардам хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлдэдэг. Тиимэл хадань хонидынь тобир таргануу. Энэ жэлдэ 100 хониһоо 96 хурьга түлжүүлжэ байна.

Харгын баруун захадахи сабшалан дээрэхи шэбхэ тракторисанар Дамби Дондоков Даба-Самбу Самандоржиев хоёр жэгдэхэнээр тараана. Тиигээд энэ тараагдаһан шэбхэ дээгүүрээ хоёрдохёо уһалхабди,—гэжэ хөөрэлдэнэ. Ахалагша хонишон Доржи Бальжиков өөрөө сабшалангаа уһалхаһаа байха наг шэбхэ гаргажа зөөдэг. Мүнөө отарынгаа шэбхые дууһыень сабшалан дээрээ гаргажахай. 100 гектар сабшалангһаа 1500 центнер үбһэ хуряахаар хараална.

— Ёһотойл ажал хэгдэжэ байгаа юм байна. Иигэжэ хүдэлжэ байхада ургаса абтаншьегүй яахаб. Сабшалангаа хонишодой отара бүхэндэ даалгажа үгэхэдөө, совхозой хүтэлбэрилэгшэд тон зүб юумэ хээ байна. Гэртээ бусажа ерэхэдээ, энээн тухай нүхэдтөө арга бэшэ хэлэхэб. Ажалдаа хэрэглэхэ олон юумэ хаража абааб,—гээд Семен Никифорович үнэн зүрхэнһөө баясан хөөрэбэ.

Хара-Ацагадай луговодуудай ажалынь хараад баясамаар. Энэ хабарһаа хойшо ехэ юумэ хэһэниинь элеэр харанабди. Гурбан газарта ехэ хаалта хээд, сабшалангаа гурбан тээһээнь уһална. Үбэлэй сагта тошо халяажа, аяар миллион шахуу дүрбэлжэн метр мүльһэ тогтоогоо. Мүнөө тэндэһээнь хадын горход шэнги уһан харьялһаар. Луговодууд Дымбрыл Бадмацыренов, Хайдаб Дармаев, Дондок Доржиев, Дамба Дондоков гэгшэдэй ехэхэн ажалай үрэ дүн гээшэ.

Нэгэ үгөөр хэлэхэдэ, эрхирэгэйхид сабшалан һайжаруулха хүдэлмэридэ хамаг һаналаа табидаг болоо юм байна гэжэ мэдэхээр. Эрхирэгэй совхоз хамта 3000 га сабшалангай уһалагдадаг газартай. Тэндэнь 62 хүн ажаллана. Тиихэдэ Онохойн совхоздо 3777 га сабшаланда 45 хүн ажаллана.

— Мүнөө жэл 50 мянган центнер үбһэ хуряажа абахаар хараалнабди. Хэрбээ энэ түсэбөө дүүргэбэл, нийтымнай мал бардам хүрэхэ үбһэ тэжээлээр дүүрэн хангагдаха. Мүнөө жэлэй байдалаар бодоод үзэхэдэ, дүүргэгдэхэ аабза гэжэ найдагдахаар,—гээд Дашинима Цыденович хөөрэнэ.

Онохойн совхозой луговод Семен Никифорович хүршэнэрэйнгөө ажалаар сэдьхэл ханаанги.

— Үбһэ хуряалгын үедэ луговодуудаа абаад, ажалайнгаа дүн харахаяа танай тиишэ ошохобди, —гээд мелиоратор мэдүүлбэ.

— Ходол манайда ерэжэ байгты, ажал хүдэлмэреэ шалгажа харалсажа байхабди. Мүрысэебди, хамаагүй—гэлсэһээр, Эрхирэгэй луговодууд хүршэ луговодоо үдэшэнэ.

Шалгаад, хараад үзэхэдэ, хоёр совхоз тон адли эрхэ байдалда байһан аад, иимэ ондо ондоо үрэ дүнтэй байшоо.

Ю. КОРКИН,
Р. ЦЫДЫПОВ,
нүүдэл редакциин тусхай корр.

Онохойн совхоз уһалууриин газараар яһала элбэг. Үнгэрһэн жэлдэ ханааб хаалтануудые олоор хэһэн байха. Тэдэнэй гүйсэд һайнаар хэрэглэжэ, нуга сабшалангаа мүнөөхэн үедэ горитойгоор уһалжа, һайса ундалуулхые орол додоггүйнь гэмшэлтэй.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: совхозой шэнээр татагдаһан ханааб хаалтануудынь харагдана. Ф. СОРОКИНОЙ фото.

Ажахымнай улам хүгжэхэ

Түсэблэгдэһэн табан жэл соо хүдөө ажахыда зорюулагдажа, гүрэнэй зүгһөө һомологдон табигдаха мүнгэнэй хэмжээн хоёр дахин тухай ехэ болохо, колхозууд болон совхозуудай материально-техническэ бааза бэхижүүлэгдэхэ, нийтын үйлэдбэри үрэтэй һайнаар хүгжөөхэ хэрэгтэ хүдөө ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй материальна урмашуулга ехэ болгогдохо тухайда партиимнай XXIII съездын Директивэнүүд соо бэшэгдээ һэн.

Эдэ үгэнүүдые арад зомнай ехэтэ һайшааһан, дэмжэһэниинь ажалшадай шэнэ хүсэтэйгөөр, урма зоригтойгоор хүдэлжэ, ажалай үндэр туйлалтануудые харуулжа байһан дээрэһээ харагдана, гэрэшэлнэ. Юу хэлэхэб, зоноймнай байдал хараа байса һайжаржа байнхай.

Коммунис партиимнай. Совет гүрэнэймнай арад зонойнгоо ажабайдалда тон ехэ анхаралаа хандуулдаг байһаниинь эдэ үдэрнүүдтэ баталан абтаһан «Нийтын үйлэдбэри хүгжөөхэ талаар колхознигуудай материальна урмашалые дээшэлүүлхэ тухай» тогтоол шэнэ баримта боложо үгэнэ. Энэ тогтоол колхозой ажалшадта ямар ехэ удха шанартайб?!

Манай колхоз мүнгэн түлөөһэндэ ороһоор яһалал үнинэйбди. Тиибэшье колхознигуудаймнай ажалай түлөөһэн совхозой хүдэлмэришэдэй түлөөһэнһөө бага гэжэ сэхэ хэлэхэ хэрэгтэй. Харин энэ тогтоолой ёһоор, хэһэн ажалай түлөө лаб үгтэхэ түлөөһэнэй талаар колхознигуудай абаха мүнгэн һарадаа нэгэ дахинһаа үсөөн бэшээр үгтэхэ, үйлэдбэрилжэ гаргаһан продукциһаа натураар абалга хамтархадаа, совхозой хүдэлмэришэдэй түлөөһэнтэй адли болохо болоно. Энэ хадаа манай ажахын саашадаа хүгжэлтые ехэхэнээр урагша татаха юумэн болохо байһаниинь арсашагүй.

Мүнөө бидэ энэ тогтоолтой шэнжэлхы ухаантайгаар танилсажа, колхозойнгоо үйлэдбэриин-финансова түсэбүүдые дахин һайн хаража, шэнэ түлбэридэ ороходомнай гараха алгасануудаа элирүүлхэ болоод байнабди. Колхозойнгоо олзые хубаарилхадаа колхознигуудайнгаа хэһэн ажалай түлөө лаб үгтэхэ түлөөһэндэ түрүүшын ээлжээндэ һомолжо, совхозой хүдэлмэришэдэй зохихо категоридо хабаатай тарифна түлөөһэ хараадаа абаха байнабди.

Тиихэдээ хэрэгтэ хэрэггүй гаргашануудые усадхаха, арьбалалгын ёһо гурим ажахыдаа үргэнөөр нэбтэрүүлхэ гээшэ мүнөө хэзээ хэзээнэйхиһээ ехэ удха шанартай болоно.

С. БУДАЕВ,
Сэлэнгын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой главна бухгалтер.

АФРИКЫЕ СҮЛӨӨЛЭЛГЫН ҮДЭР

МОСКВА, майн 24. (ТАСС). Африкые сүлөөлэлгын үдэртэ зорюулагдаһан ехэ суглаанда хабаадагшад — москвагайхид империализмда, колониализмда эсэргүүсэн тэмсэгшэ Африкын арадуудтай һанал бодолоо нэгэдэнхэй байһан тухайдаа элирхэйлэн мэдүүлбэ.

Ниислэл хотын олониитын түлөөлэгшэд, Советскэ Союзда Африкын гүрэнүүдһээ байдаг дипломатическа түлөөлэлгэтэ эмхинүүдэй толгойлогшонор ба бусад Литераторнуудай түбэй байшан дотор суглараа.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо М. Холов элидхэл хэбэ.

Африкые сүлөөлэлгын үдэрөөр дашарамдуулан, СССР-эй Верховно Соведэй Президиум, Советскэ правительство Африкын оронуудтахи совет элшэн сайдуудаар, ООН-ой дэргэдэхи СССР-эй түлөөлэгшөөр дамжуулан, Африкын бэеэ даанги оронуудта хани ёһоной амаршалга эльгээбэ.

Тэдэ амаршалга доторнь иигэжэ хэлэгдэнэ:

«Политическэ бэеэ даанги, экономическа тусгаар байдалтай болохын, национальна талаараа һалбаран мандалга хангахын тула Африкын арадуудай оролдолго хүсэлэлгэ гаргажа байхые совет хүнүүд ехэ ханангяар харана, энэ замаараа амжалта туйлажа байһыень үнэн зүрхэнһөө һайшаан баясана.

АФРИКЫН БЭЕЭ ДААНГИ ОРОНУУДТА СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМ, СОВЕТСКЭ ПРАВИТЕЛЬСТВО АМАРШАЛГА ЭЛЬГЭЭБЭ

Африка түбиин арадууд бэеэ даанги байдалай, тэгшэ эрхын, хүнэй эрхэ сүлөөе хүндэлхын түлөө эсэшэ сусашагүй тэмсэжэ, амгалан байдалай, хүн түрэлтэнэй национальна, социальна хүгжэлтэ дэбжэлтын хэрэгтэ хубитаяа оруулна. Африкын арадуудай энэ тэмсэлынь амгалан тайбан ажаһуухые хүсэдэг оронуудай, арадуудай талархал болон дэмжэлгээр угтагдана, национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй илалта түгэс дабшалтые хойшо татаха гэдэг империалистнуудай, расистнуудай, тэдэнэй түлөөлэгшэдэй аашые зэбүүрхэнэ. Сүлөөтэ байдалай түлөө тэмсэн бодоһон арадууд өөһэдынгөө зэргые улам нягтаар жагсааха, нэгэдэлээ батадхаха, империалис гүрэнүүдэй зүгһөө Африкын оронуудта ябуулжа байгаа хорото аашануудтань харюу үгэжэ шадаха байха гэжэ найдагдана.

Африкын арадууд богоолшолгоһоо бүрин мултарха, экономико, эрдэм болон соёлоо хүгжөөхэ, баян дэлгэр байдалтай болохо гэһэн арюун һайхан эрмэлзэлгэдээ Советскэ Союзай арадуудай зүгһөө хододоо дэмжэлгэдэ хүртэдэг байгаа, хүртэхэшье байха».

СССР-эй Верховно Соведэй Президиум, Советскэ правительство бүгэдөөрэн амгалан тайбан байдалтай, элбэг баян, өнхэ түбшэн ажаһуухыень Африкын оронууд болон арадуудта хүсэнэ.

«КОСМОС-119» НИИДХҮҮЛЭГДЭЭ

ТАСС-ай МЭДЭЭСЭЛ

Газарые тойрон ниидэхэ «Космос-119» гэжэ ээлжээтэ хэмэл одон 1966 оной майн 24-дэ Советскэ Союзһаа дэгдээгдээ.

Дэлхэйе түрүүшээр 99,8 минута соо тойрон дабшана. Газарһаа дээшээ саада захань (апогей) 1305 километртэ, наада захань (перигей) 219 километртэ ниидэнэ.

ГАЗАРАЙ ДАХИН ХҮДЭЛЬЭНЭЙ ҺҮҮЛЭЭР

ТАШКЕНТ, майн 24. (ТАСС-ай корр.). Узбекистанай ниислэл хотодо мүнөөдэр 7 балл хүсэтэйгөөр газар хүдэлэн дорьбобо. Энэнь апрелиин 26-най удаа, хүсэнэй талаар 3-дахи дорьболго болоно. Нютагай сагаар 13 час 50 минутада иимэ дорьболго үзэгдөөд, газар доро шантаар нүжэгэнөө. Тэрэнэй удаа багашаг хүсэтэй хэдэ хэдэн дорьбоонууд болоһон байна.

Нийтын гурим сахиха, элүүрые хамгаалха зургаануудай дамжуулһан мэдээнэй ёһоор, гол түлэб зүрхэ үбшэн хүнүүдтэ медицинскэ түргэн туһаламжа үзүүлхые гүйһан дүшэн дуудалга 17 часай үсэр бүридхэгдөө.

КОЛХОЗОЙ ГОЛ — БАЯЛИГАЙ ХҮГЖЭЛТЭ

Коммунис партиимнай XXIII съезд хүдэлмэреэ дүүргэһээр һара болобо. Бидэнэр съездын материалнуудые ехэ анхаралтайгаар уншаабди. Съездын шиидхэбэринүүд хүнэй сэдьхэл хүдэлгэхэ, ажалда зоригжуулха зууреэ, шэнэ һанал бодол түрүүлнэ. Эндэ зарим бодолнуудаараа хубаалдаха хүсэлэнтэйб.

Аха нютагта тарьялан гэжэ үг заяанайшье байгаагүй юм гэжэ мэдээжэ. Саяанай сэбдэг хүйтэн уларил тэрээниие һаад хэнэ. Эндэхи нютаг зон гансал мал ажал эрхилдэг гээшэ.

Манай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз малаар тиимэ олон бэшэ. Бухыдөө 2300 гаран үхэртэй, тэрэ тоодо—780 үнеэтэй, 2700 гаран хонитой. Хэды зуугаад морин байха.

Колхозой олзо доход бага. Жэшээлхэдэ, 1965 ондо оройдоо 185.732 түхэриг олзо доход абтаһан.

Иимэ байдалые саашадаа тэсэжэ болохогүйнь элитэ. Ажахыгаа хурданаар хүгжөөхэ, олзо доход ехэтэй болгохо гэһэн зорилго колхозой правлениин, партийна организациин, бүхы колхозникуудай мүнөөдэрэй шухала хэрэгүүдэй нэгэн болоно.

Ажахыгаа саашань хүгжөөхэ табан жэлэй түсэбөө бэелүүлхэ хэмжээнүүдые тодорхойлходоо бидэнэр уридшалан дутуу дундануудайнгаа шалтагаануудые хаража үзэнэбди. Дутагдалнуудаа элирүүлэн ойлгоогүй аад лэ яажа тэдэниие усадхахаб.

Мал ажалаа—колхозой гол һалбари ашаг олзо ехэтэй болгохын тула түбхын түрүүн элдэб тэжээл элбэгээр бэлдэхэ хэрэгтэй. Энээниие манайхид булта мэдэнэ. Теэд бодото дээрээ ямар байдалтай тохёолдонобибди?

Колхоздо 634 гектар нуга, бэлшээри бии гэжэ тоологдоно. Тэрэ тоодо 400 гектар уһалууриин бэлшээри оролсоно. Энэ заахан газар бэшэ. Илангаяа энэ газарые зүбөөр, ээлжээр эдлэхэ ёһотойбди. Теэд газарайнмнай нилээд ехэ хубиие буртаг бургааһан, модо шулуун эзэлэнхэй. Үргэлжэ тала гэхээр юумэ тон бага.

Үнгэрэгшэ жэлдэ сабшалангай гектар бүриһөө дунда зэргээр 8 центнер үбһэн хуряагдаа гэжэ гү, али нэгэ үхэр бүридэ үбэлжэлгын үедэ 4 центнер тэжээл бэлдэгдэһэн байна. Бодоод үзыт: 4 центнер! Энээхэн тэжээлээр малаа яажа үбэлжүүлжэ, бүрин бүтэнөөр ондо оруулхаб?

Үбһэнһөө гадна зелёнко бэлдэгдэһэн байха. 140 гектарта обёос таригдажа, гектар бүриһөө 13 центнер абтаһан юм. Теэд зелёнкошье, үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ асуудал шиидхэжэ шадахагүйнь мэдээжэ.

Гансашье энэ жэлдэ бэшэ, саг үргэлжэ тэжээлээр ядалдагшабди.

Юундэ иимэ байдал тохёолдоноб? Нуга сабшалангай хэды багашье хадань тэрэнээ һайжаруулха талаар горитой ажал хэгдэнэгүй гэжэ һанагдана. Мүнөө болотор нуга, сабшалан дээрэ тоотой хүнүүд хүдэлмэрилдэг байгаа. Гэбэл тэдэнэрэй ажаллаһан, хүлһөө гаргаһан газар дээрэһээ үбһэ ногооной һайн ургаса үнгэрэгшэшье жэлдэ абтаһан юм. Жэшээлхэдэ, луговод Жамсо Гармаевич Хандаков даажа абаһан 70 гектар нуга дээрэһээ 14-өөд центнер үбһэ абажа шадаа. Дүбжэг Цыбанович Патархаев 60 гектарай га бүриһөө 13 центнер үбһэ абажа шадаа. Эдэ хоёройнай ажалай нюуса юундэ бэ гэхэдэ, тэдэнэр саһагай хайлажа эхилхэдэ һайрамай уһа тогтооно, наг шэбхээр үтэгжүүлнэ. Теэд хоёр үбгэжөөлэй хажууда туһалагшад гэжэ байхагүй. Мүн мүнөө болотор залуу луговодууд үгы байгаа.

Газаа талаһаа талха, тарьянай зүйл зөөдэг байгаабди. Мүнөөшье, зөөнэбди. Энэ үбэлжэлгэ соо 70 тонноһоо үлүү концентрат асарагдаа. Теэд концентрат зөөлгэ—тэжээлэй асуудалые шиидхэнэ гэжэ яашье хэлэхээр бэшэ.

Талаһаа асарагдаһан тэжээл алтан мэтэ үнэтэй болошоно. Жэшээлхэдэ, нэгэ килограмм концентрат байра дээрэ 8 мүнгэнэй һаа, Ахада, илангаяа манай колхоздо асарагдаад байхада 26 мүнгэтэ болошоно! 20 тонно концентрадай сэн аяар 1000 түхэригтэ хүрэнэ. Иимэ байдалые саашадаа тэнсэжэ байха арга һалаа.

Адууһа малай ашаг шэмын бага байһанда үшөө нэгэ шалтагаан бии. Энэнь малай үүлтэр һайжаруулга болоно.

Үнеэдэймнай үүлтэр муу, бага һү үгэнэ. Тиихэдэ монгол һалтарай үнеэн һарлаг хоёрһоо гараһан түл—хайнаг алишье талаараа һайн. Хайнаг жэл соо 700 килограммһаа 1000 килограмм хүрэтэр эрхим шанартай һү үгэдэг. Хайнаг шэгнүүрэйрээшье монгол һалтарай үхэр һарлаг хоёрһоо холо үлүү. Бэеэ хүсэһэн хайнаг 600—700 килограммда хүрэдэг шуу. Энэ һүтэй, мяхалиг үүлтэрэй малые олошоруулга хадаа мал ажалай ашаг шэмые дээшэлүүлхэ аргын нэгэн харгы. Тиихэдэ мүнөөдэр манай колхоз оройдоо 80 хайнагтай. Энэмнай тон үсөөн гээшэ.

Хониднай мүн һанаһанда хүрэнэгүй. Хэдэн жэлэй урда бидэнэр сигайска үүлтэрэй хонидые асарaa һэмди. Теэд тэдэнэр манай хүйтэниие тэсэнэгүй. Агын округто бии болгогдоһон нарин нооһотой шэнэ үүлтэрэй («Забайкалиин») 20 хуса нёдондо асараабди. Энэ үүлтэрэй һайн байгаа хада нооһо, хониной мяха ехээр абадаг болохобди.

Малайнгаа ашаг шэмые яажа дээшэлүүлхэб? Энэ асуудалда тодо һонор харюу партиимнай һая үнгэрһэн XXIII съездын материалнууд соо бии. СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр А. Н. Косыгин съезд дээрэ хэһэн элидхэл соогоо иигэжэ хэлэнэ: **«Малай ашаг шэмэ бүри ехээр абаха, тэдэнэй шанар һайжаруулха гээшэ ехэ зорилго болоно. Үбһэ тэжээл элбэгээр бэлдэхэ, тиигэһэнэй үндэһөөр малай ашаг шэмые дээшэлүүлхэ: малай шэгнүүр ба хүсэ тамирые, һү һаалиин абтасые, нооһоной хайшалагдасые ехэ болгохо, мүн малай ба шубуудай тоо толгойе улам олошоруулха гээшэ дурсагдаһан зорилго шиидхэхэ гол арга болоно».**

Түбхын түрүүн бидэнэр бии байгаа нуга сабшалангуудаа һайжаруулха ёһотойбди. Хабарай һайрам тогтоохо, үтэгжүүлхэ, шулуу шугыһаа сэбэрлэхэ—иимэ зорилготойгоор колхозоймнай хоёр бригада—Шарзада болон Сэнгэдэ—17—17 хүнһөө бүридэһэн тусхай звенонууд хүдэлмэрилнэ. Эдэ звенонууд сабшалан дээрэ 3700 тонноһоо үлүү наг шэбхэ гаргаад, хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлһээр. Үндэр наһатай хуушанай луговодууд залуушуулда туһалалсан, дүршэлөө дамжуулнад. Тэдэнэр ехэтэ баяртай: урдань хабарай үедэ сабшалан дээрэ залуушуул гарадагшьегүй гэхээр байгаа ха юм.

Тэжээл элбэгжүүлхэ гэһэн зорилго саашадаа нуга сабшалангаа үргэдхөөгүй хада үшөө шиидхэгдэхэгүй. Энэ жэлдэ 30 гаран гектар шэнэ газар эдлэхэ хүсэлэнтэйбди. 30 гектар манай Ахада заа газар бэшэ. Энээниие эдлэхын түлөө бур тайгатай, үеын үедэ хүнэй гар хүргэгдөөгүй буртаг бургааһатай тэмсэнэ ха юмди. Энэ газар дээрээ обёос тарихабди. Манайда обёос эдеэшэдэггүйшье һаа, һайн шанартай ногоон тэжээл үгэнэ.

Ахадашье обёосһоо гадна олон жэлэй, нэгэ жэлэй ногоон һайнаар нютагжаха гэжэ һанагдана. Тиихэдэ мүнөө болотор республикымнай хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, эрдэмтэд энэ асуудалда ямаршье анхарал хандуулдаггүй.

Бидэнэр мүнөө колхозойнгоо ажахые саашань хүгжөөхэ арга боломжонуудаа дахин дахин хаража үзэнэбди. Илангаяа тэжээл элбэгээр бэлдэхэ, малай үүлтэр һайжаруулха талаар ехэ юумэ нэмэжэ хэхэ байнабди.

Мүнөө хайнагуудай һүрэгые олошоруулхын тула малшадые, һаалишадые материальна талаар урмашуулха гурим колхоздомнай баталагданхай. Хэрбээ малшан һарлагай гү, али нютагай үнеэнһээ нэгэ тугал абаа хадаа гурбан түхэриг түлбэри абана, харин хайнаг тугалай түлөө—15 түхэриг үгтэхэ. Иигэжэ урмашуулхада һайн гэжэ һанагдана. Мүнөө жэлдэ 50—60 хайнаг тугал абахаар хараалнабди.

Колхозоймнай гэшүүд жэлһээ жэлдэ ажал дээрээ башаржа мэргэжэл, шадабаритай болоно. Хүнүүднай урма зоригтойгоор ажаллана.

Коммунис партиингаа XXIII съездын урда тээхэнэ колхозоймнай түрүү хонишон Дулма Цыреновна Патрахеева «Ажалай Улаан тугай» орденоор шагнагдаа. Малшан Булдан Дондиповна Галсанова «Ажалдаа шалгарһанай түлөө» медаль абаха золдо хүртөө. Ажалай түрүүшүүлые тоолоо һаа Саһжат Цыреновна Бамбагаева, Халзан Аверьянович Жигжитов гэгшэдые нэрлэхээр.

Түсэбтэ табан жэлэй түрүүшын жэлдэ хараалһан зорилгонуудаа амжалтатайгаар бэелүүлхэ байһандаа этигэнэбди.

Н. БАЗАРОВ,
Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.

Аха.

Улаан-Үдын Ленинэй орденто ЛВРЗ. Зэр зэмсэгэй цехэй залуу слесарь—лекальщик, комсомолец Юрий Прокопьев ажалдаа ходол шалгаржа ябадаг. Нүхэр Прокопьев коммунис ажалай ударнигай хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй. Комсомолец хүбүүн Юра өөрынгөө мэргэжэл дээшэлүүлэн, Түмэр замай техникумэй 4-дэхи курсада һурана. Зураг дээрэ: Юрий Прокопьев. ажалдаа.

А. МАНТАЕВАЙ фото.

ТҮРҮҮШЫН АЛХАМ

Экономикын үндэһэн асуудалые баримталан, бодомжотой һайнаар ажалаа сахиха, урдаа табигдаһан зорилгоёо эртэнһээ тодорхойлон, өөһэдынгөө арга боломжоор тэрэнээ лаб дүүргэхэ өгигэл зоригтойгоор хүдэлхэ эрилтэ мүнөөмнай табигдана. Нёдондоной мартһаа эхилээд, хүдөө ажалшадта олгогдожо байһан иимэ зохид эрхэ нүхэсэлөөр тодорһон түрүүшын ашаа алишье колхоз, совхозой жэшээ дээрэ хаража боломоор.

—Урданайхи хэбээрээ һаа, үнгэрһэн жэлэй ган гасуур хэды ехэ хойшолон татаха һэн хаб?—гээд Хори, Хэжэнгын малшад асуудаг.—Бүгэдөөрөө, аха захагүй бултадаа, нэгэ ондоохоноор лэ харюусалга ехэтэйгээр оролдоһон, хүдэлһэн ажалдаа дайралдаһан бэрхэшээлые дабажа гараабди,—гэжэ тэдэнэр өөһэдынгөө асуудалда харюусадаг.

Үнэнтөөрөө сагай хүндэ байдалһаа тунхарингүй, доторойнгоо бүхы арга боломжые гүйсэд элсүүлэн, ухамай һайн хэмжээнүүдые эрид шууд бэелүүлжэ, Хориин аймагай совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, бүхы ажалшад малайнгаа хүндэ хүшэр үбэлжөөлгэ амжалтатайгаар үнгэргэжэ, гүрэндөө һү, мяха, үндэгэ худалдаха энэ оной нэгэдэхи кварталай түсэб болзорһоонь урид үлүүлэн дүүргөө. Тиигэжэ Хориин аймаг партиин XXIII съездын урда тээхи социалис мүрысөөндэ түрүүлжэ гараһанайнгаа түлөө КПСС-эй обкомой, Министрнүүдэй Соведэй дамжуулгын Улаан туг, нэгэдэхи шанда хүртэһэн байна.

Энэ амжалтада аймагай бүхы совхозуудай алиниинь алин гэшэгүй хубита оруулагданхай,—гээд партиин райкомой секретарь нүхэр Б-Т. Т. Аюров тэмдэглэнэ.—Мал ажалай шэмэ абаха, гүрэндэ худалдаха түсэб даабаряа дүүргээгүй совхозые гэхэ гү, али урдань хэлсэдэг ёһоор, аймагаа гэдэргэнь татажа, гээгдэжэ ябаһан ажахые энэ гэжэ нэрлэхэ аргагүй, хуу бултадаа нэгэ жэгдэ амжалтатай. Иимэ һайшаалтай үзэгдэл юу баримталнаб?—гээд, саашань тобшолно.—Хүдөө ажахые хүгжөөхэ тушаа партиимнай, засаг түрымнай гаргажа байһан анхарал оролдолго, хүсэ зөөри, малша тарьяаша түмэнэй ажалай эдэбхи үйлэдбэриие ашa үрэ ехэтэйгээр эрхилхэ, ударидаха ябадалай хаа хаанагүй амжалтатайгаар бэелүүлэгдэжэ байһан түрүүшын жэгдэ һайн алхам болоно.

Теэд хэды адли шэнгишье һаа, ээрэн сасуу, бэе бэеһээнь илгаруулашагүй юумэн огто байдаггүй хаям. Тэрэ ёһоор Хориин бараг зэргын малшадай, тарьяашадай дунда һайшуул, түрүүшүүл соо эрхимүүд хэзээшье шалгараад, элитэ болоод орхидог.

Жэшээ болгон, һү һаалиар хараад үзэе. Фермэнүүдэй хоорондын мүрысөөндэ бүхы үбэлжэлгэ соо ото түрүүлһэн Чисааның совхозой хоёрдохи отделениин һаалишад аймагайнгаа дамжуулгын Улаан туг бүхөөр бариһаар. Абаһан социалис уялгаһаа гадуур хэдэн зуугаад центнерээр гүрэндөө һү худалдахатаяа, түл түрэсэеэ арьбадхахатаяа, тиигэжэ үдэр дээрэхи шухала зорилгоёо эршэмтэйгээр дүүргэхэтэеэ хамта, тэндэхи малшад шэнэ эрилтын ёһоной, илангаяа ажалай шанарай, ашаг олзын талада анхаралтайгаар хандадаг, зүбшэдэг боложо, ехэхэн хүдэлмэри ябуулжа эхилэнхэй. Гэбэл, Чисааның совхозой, тэрэ тоодо хоёрдохи отделениинь фермэ, бригаданууд бүгэдөөрөө ажахын тоосоондо оруулагдаад гаргаша оүхэнөө ашаг олзоор тэхэрюулхэ гэжэ тэмсэнэ. Совхоз, аймаг соогоо элбэг ехэ һү һааляараа суурхадаг Улааха Аралай гүүртынхид ажахынгаа тоосооной даалгабариин хэр зэргээр бэелүүлэгдэжэ байһаниие нэгэдэхи кварталай дүн дээрэһээ хаража үзөөд, ямар шалтагаанһаа продукциин өөрынь үнэ сэн үшөөл үнэтэй болоноб гэжэ, наринаар тоосожо, олон дурадхал һанамжануудые оруулһан, тодорхой хэмжээнүүдые хараалһан байна.

Гүүртэдэ һүнэй һаагдамсаар, хүйтэн газарта табижа хүргэхэ түхеэрэлгын үгы байһан ушарһаа бэлэдхэлэй пунктда һүн доогуур шанартайгаар, гашаланги ехэтэйгээр сэгнэгдэдэг, тиигэжэ фермэхии тала руу ехэ хохидолдо оролдог байгаа. Энээниие усадхахын тула түбэгтэй түхеэрэлгэтэй бэшэ аад, яһала һайн холодильник малшад өөһэдынгөө үүсхэл хүсөөр байгуулаа. Эһээһэн һолоомо болоод бусад буйлуулмал тэжээлые хашаа соогуур үнеэдтэ туд тудтань оньһон аргаар тараан эюулхэ түхеэрэлгэ тэрэнһээ урда тээ хэрэгдэһэн юм. Тиигэжэ һаалишадай урдань хэдэг хүндэ хүшэр хүдэлмэри нилээд хүнгэдхэгдөө. Хашааһаа шэбхэ гаргаха, үнеэдээ машинаар һааха оньһон арга мүн лэ нэбтэрүүлэгдэхэ түсэбтэй. Ажалай бүтээсые улам дээшэлүүлһэнэй, ашa харюуень арьбадхаһанай ашаар өөһэдынгөө байра байдалыешье, түлөөһө хүлһыешье һайжаруулха болонобди гэжэ малшад гүнзэгыгөөр ойлгодог, ажахын али нэгэн дутагдалда, хэрэглэгдээгүй арга боломжонуудта үнэн зүрхэнһөө сэдьхэлээ зободог болоһон жэшээ олон баримтануудһаа хаража боломоор.

Һүүлэй үедэ малай шэнэ байранууд яһала баригдабашье, үшөөл олон дуталдана. Үбэлэй үедэ дулаан байрын дутамаг дээрэһээ олон үнеэн һайнаар эдеэлүүлэгдэдэггүй, тиигэжэ сагһаа урид шэргэхэ ушар дайралдана гэжэ Улааха Аралай фермые даагша нүхэр Жимбеев сэхэ хэлэнэ. Манда үшөө зуугаад үнеэдэй байрлаха дулаан хашаанай баригдашоо гээшэ һаа, бүдүүгээр абажа хэлэхэдэ, ондоо үлүү ехэ гаргашагүйгөөр мүнөө һаажа байһан һүнэймнай гурбанайнь нэгэ хуби сохом нэмэхэ һэн. Энэ хэлээшэнь нээрээшье зүбтэй. Һайн байраар хүсэд хангагдаад, нютагай уларилай эрхэ байдалда бэлэдхөдэг шэмэтэ бүдүүн тэжээлээр зохидоор эдеэлүүлэгдээд байбал мүнөөнэй үүлтэрэй үнеэн бүриһөө хоёр мянгаһаа доошо бэшэ литр һүн абтахань дамжаггүй. Энэ хилэ дабахын тула һаалишад, малшад илангаяа мүнөө хабар зунай уулзадхын хүндэ сагые һү һааляа доошолуулангүй үнгэргэхын, дулаанай хэшэг ехэтэ үеые дүүрэн ашатайгаар хэрэглэхын түлөө эршэмтэй һайнаар тэмсэжэшье байна, тэмсэхэшье зоригтой.

Ц. ДУГАРОВ.

ВЛКСМ-эй XV съездые Буряадаймнай залуушуул ажалай эрхим бэлэгээр угтаһан байна. Съездын урда тээхи мүрысөөндэ 30000 гаран басагад, хүбүүд, комсомол—залуушуулай 500 коллектив хабаадалсаһан байха юм. Тэдэнэрэй эдэбхитэй хабаадалсалгаар республикымнай промышленность, хүдөө ажахы байгша оной нэгэдэхи кварталай түсэб дүүргэһэниинь мэдээжэ.

МАНАЙ КОМСОМОЛШУУД ЭДЭ ҮДЭРНҮҮДТЭ

Улаан-Үдын залуушуул городой комсомолшуудай үдэшэ үнгэргэхэдөө өөһэдынгөө гайхамшаг хэрэгүүд тухай съездэ элидхэһэн байна. ЛВРЗ-гэй, сэмбын фабрикын, шэлэй заводой болон бусадай комсомольско организацинууд ехэ амжалта туйлаа.

Буряадай бүхы комсомольско организаци ажалайнгаа эстафетын — комсомолшуудай шэн габьяата ажалай дүн согсолоо. «Хүдэлжэ байһан газар бүхэндэ ажалай бэлэгтэй байха» гэһэн уряалтайгаар ажаллагдаа. ЛВРЗ-дэ түсэбһөө гадуур продукци үгтөө, «Электромашина» завод агрегадуудые бүтээн гаргалгые һайжаруулаа, «Теплоприбор» завод хилын саанахи оронуудай хэһэн захил болзорһоонь урид дүүргээ. Хүдөөгэймнай ажалшад хабарай тарилга дээрэ эршэтэй шангаар хүдэлбэ.

Съездын урда тээхи үдэрнүүдтэ туйлагдаһан амжалтануудай түлөө, мүн залуушуулай дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри һайнаар ябуулһанайнь түлөө комсомолой Буряадай обком ВЛКСМ-эй ЦК-гай Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдахын тулада ЛВРЗ-гэй, Яруунын, совхозой, Баунтын Багаринай дунда һургуулиин агитколлектив болон бусадые дурадхаһан байна.

Улаан-Үдын студентнэр Ленинскэ комсомолой XV съездые эрхим бэлэгтэйгээр угтаха гэһэн һайн һайхан үүсхэл гаргаа. Хүдөө ажахын, технологическа институдуудай комсомолшууд концертнэ бригаданууды эмхидхээд, республикын колхоз, совхозуудай полевой станууд, мал ажалай фермэнүүд дээгүүр ябахаяа гаранхай. Железнодорожно техникумэй һурагшад республикынгаа түрүү комсомолшуудай ажал хэрэг харуулһан выставкын стендэ бэлэдхэбэ.

Республикын городууд болон хүдөө нютагуудта асуудал болон харюугай үдэшэ, аман үгын журнал, радио журнал, сатирическэ хуудаһа, ветринэнүүд эмхидхэгдэнэ. Хүдөө ажахын институтда «Горизонт» гэжэ клуб һайнаар хүдэлмэрилжэ байха юм. Залуушуулые ажалай, революционно заншалда һурган хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ. хуушанай хүдэлмэришэд, большевигууд комсомолой организацинуудта эдэбхитэйгээр туһална. Тиимэ клубай филиалнууд олонхи аймагуудта байгуулагданхай. Улаан-Үдын Железнодорожно, Октябрьска районуудта клубай филиалнууд һайнаар хүдэлнэ. Мүнөө КПСС-эй XXIII, ВЛКСМ-эй XV съезднүүдэй материалнуудые нэбтэрүүлхэ талаар клубай гэшүүдэй урда ехэ зорилго табигдана. Энэ хүдэлмэри гансахан хүдэлмэриин, һуралсалай газарнуудаар бэшэ, мүн айлнуудай гэр байрануудаар үнгэргэгдэхэ байна.

Ленинскэ комсомолой съездэ бэлэдхэлэй үедэ союзна бэшэ залуушуулые өөрынгөө зэргэдэ хабаадуулха талаар ехэ анхарал хандуулагдаһан байха юм. Тиигэжэ олохон залуушуул комсомолдо ороо.

Партиин XXIII съездын шиидхэбэринүүдые дүүргэлтэ болгон комсомолшуудай юу хэжэ байһан тухайнь хөөрэхэ шухала. Үйлэдбэриин олохон залуу түрүүшүүл табан жэлэй түсэб бэелүүлгэдэ эршэ хүсэеэ элсүүлэн ажаллажа ороо. Жэшээнь, Бэшүүрэй «Дружба» колхозой тугалшан Рая Попова тугалнуудайнгаа сүүдхын шэгнүүрые 685 грамм хүрэтэр нэмээнэ. Зэдын залуу хонишод Буда Цыренов, Гомбо Мункуев, Леонид Бальжиев гэгшэд 100 хонин бүриһөө 93—94 хурьга абаад байна.

ВЛКСМ-эй XV съездын хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлжэ байһан үдэрнүүдтэ хаа хаанагүй комсомолой суглаан, пионерэй линейкэ, түүдэг, хуушанай комсомолшуудтай уулзалга гэхэ мэтэ эмхидхэгдэбэ. Областной лекторскэ группа съезд дээрэ зүбшэн хэлсэгдэһэн асуудалнуудые тайлбарилха материалнуудые бэлэдхэжэ байха юм.

Съездын нээгдэхэ үдэр Железнодорожно районой 19 комсомолшууд Зүүн Саяанай үндэр орой—Мүнхэ Сарьдаг дээрэ гаража, мүнхэлэлгын самбар табяа.

Партиин болон комсомолой съезднүүдэй табиһан зорилгонуудые амжалтатайгаар дүүргэхэ ябадалда республикымнай залуушуул бодото хэрэгээрээ харюусаха байна гэжэ батаар найдагдана.

А. ШИГАЕВ,
ВЛКСМ-эй обкомой комсомолой хүдэлмэриин кабинедые даагша.

ТҮРЭЛ ОРОН ДОТОРНАЙ

ОДЕССЭ. Газарай хүдэлгэгдэһэе уламжалан, хохидолдо орһон Ташкентын хүн зондо аха дүүгэй туһаламжа үзүүлхын тула Украинын урда талын—Одессэ, Николаевскэ, Херсонско, Крымскэ областьнуудай барилгашадай ехэ отряд эндэһээ гаража ошоо. Тэдэнтэй хамта зэр зэмсэгүүдые болон барилгын техникэ ашаһан түмэр замай состав эльгээгдээ. Зураг дээрэ: Ташкент орохынгоо урда тээ.

ТАСС-ай фотохронико.

Уласхоорондын выставкэ дээрэхи СССР-эй үдэр

«Мүнөө сагай хүдөө ажахын машинанууд ба түхеэрэлгэ» гэжэ уласхоорондын выставкэ дээрэ майн 24-дэ Советскэ Союзай национальна үдэр болгогдожо үнгэргэгдөө.

СССР-эй Тракторна, хүдөө ажахын машина бүтээлгын министр И. Ф. Синицын, СССР-эй Гадаадын худалдаа наймаанай министерствын коммерческэ центрэй директор А. П. Кононов гэгшэд Советскэ павильон дотор эмхидхэгдэһэн пресс-конференци дээрэ журналистнуудай үмэнэ үгэ хэлээ.

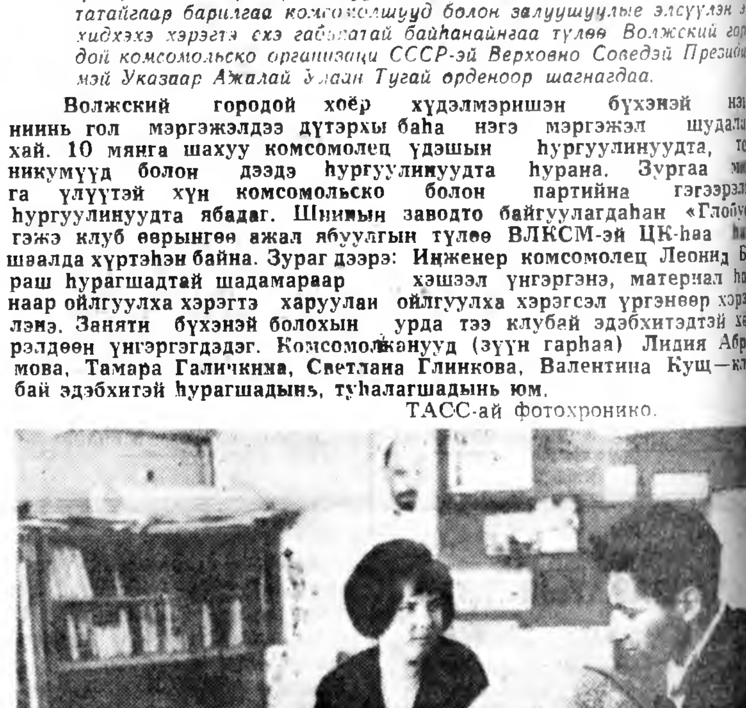
(ТАСС).

ВОЛЖСКИЙ—ЭДИР ЗАЛУУШУУЛАЙ ГОРОД

КПСС-эй XXII съездын нэрэмжэтэ Волжскэ гидроэлектрос[…]цине, химиин предприятинуудые болон Волжский городые амжалтатайгаар барилгаа комсомолшууд болон залуушуулые элсүүлэн эм[…]хидхэхэ хэрэгтэ ехэ габьяатай байһанайнгаа түлөө Волжский городой комсомольско организаци СССР-эй Верховно Соведэй Презид[…]мэй Указаар Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнагдаа.

Волжский городой хоёр хүдэлмэришэн бүхэнэй нэгэниинь гол мэргэжэлдээ дүтэрхы баһа нэгэ мэргэжэл шудалһанхай. 10 мянга шахуу комсомолец үдэшын һургуулинуудта, техникумүүд болон дээдэ һургуулинуудта һурана. Зургаа мянга үлүүтэй хүн комсомольско болон партийна гэгээрэлэй һургуулинуудта ябадаг. Шинии заводто байгуулагдаһан «Глобус» гэжэ клуб өөрынгөө ажал ябуулгын түлөө ВЛКСМ-эй ЦК-һаа Хүндэлэлэй шагнал хүртэһэн байна. Зураг дээрэ: Инженер комсомолец Леонид Бэ[…]раш һурагшадтай шадамараар хэшээл үнгэргэнэ, материал һайнаар ойлгуулха хэрэгтэ харуулан ойлгуулха хэрэгсэл үргэнөөр хэрэглэнэ. Занятин бүхэнэй урда тээ клубай эдэбхитэйшүүл[…] рэлдөөн үнгэргэгдэдэг. Комсомолшуулнууд (зүүн гарһаа) Лидия Абрамова, Тамара Галичкина, Светлана Глинкова, Валентина Кущ[…] бай эдэбхитэй һурагшадынь, туһалагшадынь юм.

ТАСС-ай фотохроника.

Манай олонациональна гүрэниие бэхижүүлхын түлөө, СССР-эй бүхы арадуудые али бүхы талаһаань хүгжөөхын түлөө тэмсэлдэ партиин хүтэлбэреэр совет хүнүүд агууехэ илалтануудые туйлаа. Арадуудай хани барисаа саашадань хүгжөөхые, аха дүү республикануудай экономико болон соёл культурын шэнэ дэбжэлтэ хангахые, нэгэн ниитэ Советскэ Союз дотор тэдэниие саашадань нягтаар хэн хүсэнэб, тэдэ коммунистнуудай партиин политикын түлөө, коммунистнууд болон партийна бэшэ хүнүүдэй нэгэдэлэй кандидадуудта дуугаа үгэхэ байна.

(КПСС-эй ЦК-гай Хандалгаһаа)

ПАРТИИН ХҮМҮҮЖҮҮЛГЭЭР

Андрей Урупхеевич Модогоев 1915 ондо Эрхүүгэй областиин ...ирэд-Булгадай районой Зага...й тосхондо дунда шадалтай та...ашанай бүлэдэ түрэһэн байгаа. 1929 ондо түрэлхидтээ хамта ...лхоздо ороо. 1932 ондо эхин ...ргуулида багшаар хүдэлөө. ...аань бухгалтерай курса дүүргэ...эйнгээ һүүлээр тоо бүридхэлэй ...лэмэрилэгшээр ажаллаа.

1936 ондо нүхэр Модогоев. Ле...нскэ комсомолой зэргэдэ орожо, ...итын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр ...баадалсажа эхилһэн байна.

1939 ондо Андрей Урупхеевич ...луушуулай эршэтэй хүтэлбэри...гшэдэй нэгэн гэжэ тоологдоо. ...КСМ-эй Улаан-Үдын горкомой ...екретаряар һунгагдаһан, жэл үн...рхэдэ—комсомолой обкомой ...ердохи секретаряар. 1941 ондо ...КСМ-эй обкомой нэгэдэхи сек...ретаряар һунгагдаһан байгаа.

1943 ондо нүхэр Модогоев пар...тийна хүдэлмэридэ дэбжүүлэгдэбэ. ...үрүүшээр тэрэ мал ажалай та...лаар КПСС-эй обкомой секрета...ряар хүдэлөө. 1944—1947 онууд...та КПСС-эй обкомой эмхидхэлэй-инструкторска таһагые даагшаар ...жаллаа.

1947—1950 онуудта КПСС-эй ...К-гай дэргэдэхи Дээдэ партшкола, ...ргуулида һуража гараад, КПСС-...эй обкомой партийна, проф...союзай таһагые даагшаар хүдэлөө.

1952 ондо Андрей Урупхеевич ...еспубликын Министрнүүдэй Со...ведэй түрүүлэгшын орлогшоор ...дэбжүүлэгдэв. Уданшьегүй КПСС-...эй ЦК-гай сентябриин (1953 он) ...Пленумэй һүүлээр хүдөөгэй районуудые мэргэжэлтэдээр бэхижүүл...хэ болоходо нүхэр Модогоев Хяагтын аймаг эльгээгдэһэн байгаа. Эндэ КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретаряар һунгагдаа һэн.

1957 оной майда КПСС-эй ЦК-гай шиидхэбэреэр КПСС-эй ЦК-гай аппаратта хүдэлхөөр абтажа. КПСС-эй ЦК-гай партийна органуудай таһагай инструктораар ажаллаа.

1960 ондо КПСС-эй ЦК-гай эльгээлтээр нүхэр Модогоев республикадаа бусажа ерэн, КПСС-эй обкомой секретаряар һунгагдаһан, удаань республикын Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшээр дэбжүүлэгдэһэн байгаа. 1962 оной июньдэ тэрэ КПСС-эй обкомой нэгэдэхи секретаряар һунгагдаа һэн.

Ажал хүдэлмэри дээрээ нүхэр Модогоев эршэмтэй, эдэбхитэй, эрилтэ ехэтэй, энэрхы, анхаралтай. парти болон арадай хэрэгтэ хизаарлашагүй үнэн сэхэ хүтэлбэрилэгшэ байһанаа харуулаа.

Андрей Урупхеевич Модогоев СССР-эй болон Буряадай АССР-эй Верховно Соведүүдэй депутат, КПСС-эй XXII, XXIII съездүүдэй делегат юм. Партиин XXIII съезд дээрэ тэрэ КПСС-эй ЦК-гай гэшүүндэ кандидатаар һунгагдаа.

Ажалай Улаан Тугай орденоор, «Хүндэлэлэй тэмдэг» гэһэн хоёр орденуудаар, «1941—1945 онуудта Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай жэлнүүдтэ шэн габьяата ажалай түлөө» медаляар шагнагданхай.

Тимлюгэй цемент-шиферэй заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшад, Прибайкалиин аймагай «Прибайкалец» колхозой гэшүүд, Яруунын аймагай Нарһатын болон Хориин аймагай Хэжэнгын совхозуудай хүдэлмэришэд, мэргэжэлтэд болон алба хаагшад һунгалтын урда тээхи суглаануудаа дээрээ Союзай Соведтэ һунгаха 378-дахи Улаан-Үдын хүдөөгэй һунгуулиин округһоо Андрей Урупхеевич Модогоевые СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар нэгэн һаналтайгаар дэбжүүлээ.

ҺУНГАГШАДАЙ ЗАХЯА

СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат, Забайкалиин сэрэгэй округой командалагша нүхэр Дмитрий Федорович Алексеев Түнхэнэй аймаг ошожо, һунгагшадтай уулзаба.

Жэмһэг тосхондо болоһон энэ уулзалга дээрэ хүн зон олоороо суглараа. Кандидадай этигэмжэтэ нюур нүхэр Сыренов генерал-полковник Д. Ф. Алексеевай ажал ябуулга тухай хөөрэжэ, һунгагшадые танилсуулһан байна. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үедэ байлдаанай фронт дээрэ армиин командалагша ябаһан нүхэр Алексеев бидэ һунгагшадай этигэл найдабариие сохом бэелүүлжэ шадаха байһанда этигэнэбди. Тэрэнэй түлөө һунгалтын үдэр — июниин 12-то бүхы һунгагшад арадай үнэн сэхэ хүбүүн нүхэр Алексеевай түлөө дуугаа нэгэн адляар үгэхыень һунгагшадые уриалба.

Жэмһэгэй дунда һургуулиин багша нүхэр Цыденов үгэ хэлэхэдээ, мүнөө тус һургуулида 800 гаран үхибүүд һуралсана, тиигэд һургуулимнай байшан бага дээрэһээ гурбан халаанда һураха баатай бологдоно. Тиимэһээ һургуулиин шэнэ байшан барюулха хэрэгтэ туһалхыень кандидадта һунгагшадай захяа болгон дамжуулба.

Саянай совхозой директор нүхэр Саганов хүдэлмэришэдэйнгөө һунгалтын үдэрые уттуулан амжалтатай һайнаар хүдэлжэ байһан тухайнь тоггобо. Саашань шэнэ зарлалай СССР-эй Верховно Соведэй нэгэдэхи сесси дээрэ шэнэ табан жэлэй түсэб баталха үедэ хүдөө ажахын техникэ элбэг ехээр үйлэдбэрилдэг болохо тухай анхарха шухала. Энэ асуудалые анхаралдаа абахыень нүхэр Алексеевтэ хандаһан байна.

Энэ суглаан дээрэ Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ нүхэр Хахалов тус совхозой мал үрэжүүлэгшэ-техник Пурба Шагдарнаевич Цыденовтэ «Хүндэлэлэй тэмдэг» орден барюулба. Хүдөө нютагай ажалшадта халуун анхарал табижа байһанайнь түлөө парти болон правительствадаа баясхалан хүргэжэ, нүхэр Цыденов үгэ хэлэһэн байна. Һунгалтын үдэр арадай кандидадай түлөө дуугаа баяртайгаар үгэхэ байһан тухайгаа тэрэ мэдүүлбэ.

МАЛШАДАЙ ЗОРИЛГО: ТАРГАН МЯХАН, ШАНАРТАЙ ҺҮН

КПСС-эй XXIII съездын Директивэнүүдээр шухала хэмжээнүүд хараалагдаа. Шэнэ табан жэлдэ колхоз, совхоз бүхэн ажахыгаа түргөөр хүгжөөхэ, олзо доход ехэтэй болгохо байна. Энэ харюусалгатай зорилго бэелүүлхын тулада республикымнай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй ажалаа һайнаар эмхидхэхэ байһаниинь мэдээжэ.

Республикымнай олонхи ажахынууд арга боломжонуудаа һайнаар хэрэглэжэ, үнгэрэгшэ жэлдэ ниитынгээ малай тоое олошоруулһан, мал ажалай продукци абалгые нилээд ехэдхэһэн байгаа. Мүнөө табан жэлэй түрүүшын жэлдэшье амжалта ехэтэй. 1966 оной нэгэдэхи кварталай түсэбые республикамнай дүүргээ һэн. Хүдөө ажахын продуктнууд гүрэндэ элбэгээр худалдагдадаг болонхой.

Тиигээшье һаа, колхоз болон совхозуудта байһан арга боломжонууд үшөөл хүсэдөөр хэрэглэгдэнэгүй. Энээн тушаа иимэ баримтануудые харуулаябди. Гүрэндэ тушаагдаһан мяханай шанарые харахада, жэл бүри муудаа орожол байна. Үнгэрһэн жэлдэ гүрэндэ тушаагдаһан эбэртэ бодо малай шэгнүүр 1962 онойхитой сасуулхада, толгой бүриин 22 килограммаар, хонидой шэгнүүр 6 килограммаар бага болоһон. Ганса энээн дээрэһээ хэды олон центнер мяхан алдагдаа гээшэб! Хэрбээ манай республикада тушаагдаһан малай шэгнүүрые дунда зэргээр жэлдээ нэгэ килограммаар нэмээгээ һаа, гүрэндөө 1600 центнерһээ үлүү үхэрэй мяха, 3 мянга шахуу центнер хониной мяха, 400-һаа үлүү центнер гахайн мяха худалдаха аргатай.

Олохон ажахынууд шахагдажа байһан малаа һайнаар таргалуулнагүй. Үнгэрһэн жэлдэ республикымнай колхоз, совхозууд эбэртэ бодо малые туранхайгаар тушаажа, 37 мянган центнер мяха дутуу үгэһэн. Тэрэнһээ гадна, хони болон гахайнууд стандартна шэгнүүртэ хүргэгдэнгүйгөөр худалдагдаһан байха юм.

Хэрбээ колхоз, совхозууд малаа һайса таргалуулжа, гүрэндэ худалдадаг болоо һаа, энээнһээ олзо доход горитой нэмэжэ абтаха хэ юм. Түсхайлан гаргахада, гансахан эбэртэ бодо малай туранхайгаар гүрэндэ үгтэлэг дээрэһээ нэгэ миллион түхэригэй гарза хэгдэнэ. Тиимэһээ энэ асуудал гээшэмнай мүнөө үедэ тон шухала. Энээниие шиидхэхэдээ колхоз, совхозууд малаа һайнаар бэлшээн таргалуулха, ниитын малда тэжээл элбэгээр бэлдэхэ шухала.

Мүнөө үедэ манай республикын ажахынуудай урда харюусалгатай зорилго табигдана. Ниитын мал зунай бэлшээридэ гаргагдажа байна. Энэ үе соо бэлшээриин газарые зүбөөр хэрэглэжэ, малаа ногоо һайнтай газарта адуулжа таргалуулха болоно. Энэ хүдэлмэри имагтал мал адуулагшадай ямараар ажаллаһанһаа болохо байһан хэндэшье ойлгосотой. Тиимэһээ колхоз, совхозууд түбхын түрүүн оролдосотой, шадабаритай хүнүүдые мал адуулагшаар табиха, тэдээндэ түлөөһыень зүбөөр тогтооха ёһотой. Үшөө ямар зорилго табигдахаб гэхэдэ, зунай бэлшээриин хаһада таргалуулагдажа байдаг мал һара бүридэ шэгнэгдэжэ байгаа бэлэй. Энээндэ ажахынуудай зоотехнигүүд гол анхаралаа хандуулха болоно. Малшадай хэжэ байһан ажалые саг үргэлжэ хаража, шалгажа байха уялгатай.

Тиихэдэ зунай үедэ һү ехээр һааха гээшэ колхоз, совхозуудай һаалишадай хүндэтэй уялга болоно. Зунай ногоон дээрэ үнеэдые адуулхада, һү һаали горитой нэмэдэг, ажалай гаргаша багатайгаар ехэ һү һаагдана бшуу. Илангаяа зунай үедэ һаагдаһан һүеэ шанартайгаар гүрэндэ худалдахада, ажахынуудта ашаг олзо ехэтэй. Энээнэй түлөө гүрэнэй зүгһөө урмашуулагдадаг юм. Жэшээнь, гашалантаагүй һайн һү тушаахада, тонно бүриһөө 5 түхэриг олзо ороно.

1965 ондо республикымнай колхоз, совхозууд һү һаалиия шанартайгаар гүрэндэ тушаажа, 135 мянган түхэригэй нэмэлтэ олзо оруулһан. Тэрэ тоодо Улаан-Үдын Хориин, Сэлэнгын, Прибайкалиин аймагуудай ажахынууд 84 мянга шахуу түхэригэй олзотой гараа. Энээнһээ гадна, үдхэн тоһолиг һүн гүрэндэ худалдахада мүн лэ ашаг олзо ехэтэй. Жэшээлхэдэ, үнгэрэгшэ жэлдэ Хориин аймагай ажахынууд үдхэн тоһолиг һү худалдаһанайнгаа түлөө 46,6 мянган түхэриг, Зэдын колхоз, совхозууд—52,7, Захааминай колхозууд—62,6 мянган түхэригэй нэмэлтэ түлөөһэ абаа.

Тиигэбэшье, республикымнай олохон колхоз, совхозууд гүрэндөө шанар муутай һү тушаажа, ажахыгаа гарзада оруулна. Энээниие һүүлшын мэдээсэл дээрэһээ тодорхойлообди. Байгша оной нэгэдэхи кварталда Улаан-Үдын аймагай ажахынууд шэнтэн һү гүрэндэ худалдажа, 12,6 мянган түхэригэй гарзада ороо. Кабанскын аймаг—15,5 мянган, Бэшүүрэй аймаг—16,3 мянган, Түнхэнэй аймаг — 19,7 мянган түхэригэй гарза хоролтодо ороо.

Мүнөө зунай бэлшээриин хаһа ороод байхада шанар һайнтай үдхэн тоһолиг һү гүрэндэ худалдахын түлөө колхоз, совхозууд бүхэн, һаалишад бүхэн оролдохо зэргэтэй. Тушаагдаһан һү ямар байха зэргэтэйб гэбэл, 3,9 процентһээ бага бэшэ үдхэн тоһолигтой, 17—18 процентһээ үлүүгөөр гашалантаагүй, сэбэрэйнгээ талаар хоёрдохи группаһаа доошо бэшээр абтаһан байха ёһотой. Энээнэй хажуугаар һаалиин фермэнүүдтэ санитарна журам наринаар сахигдаха һаалишад һү һаали хэдэг амһартануудаа ариг сэбэрээр абажа байжа, үнеэдээ һаахадаа һүеэ сэбэрхэнээр тушааха болоно. Мүн фермэ бүхэндэ һү хадагалдаг тэнэдээ хүргэжэ байдаг газарта байха шухала. Гүрэндөө шанартай сэбэр һү тушаажа байдаг болоо һаа, ажахынууд урдаа табиһан зорилгонуудаа амжалтатайгаар бэелүүлхэ байна.

Тиихэдэ хонидой нооһо хайшалха саг дүтэлхэнь. Энэ хүдэлмэриие эмхитэйгээр үнгэргэхэ, шанартай нооһо гүрэндэ тушааха гээшэ ажахы бүхэнэй нангин уялга болоно.

Нёдондо республикымнай олонхи ажахынуудта нооһо хайшалалга эмхитэйгээр үнгэрөө. Тэрэнэй тоодо Хяагтын аймагай Ехэ-Нугын совхоз, Бэшүүрэй «Победа» болон бусад ажахынууд ороно. Эдэ ажахынуудта дүршэлтэй шадамар хүнүүд нооһо хайшалалтада табигдаһан. Хайшалагдаһан нооһоной шанар наринаар шалгагдажа гүрэндэ тушаагдадаг һэн. Зарим түрүү ажахынууд шанартай нооһо гүрэндэ тушаахын тулада хонидоо һайнаар харууһалжа, нооһыень һайса хөөрүүлээд, хайшалдаг һэн. Мүн хонидой нооһоёо элһэ шоройтой муухай болгоһон байбалынь, үһа сасадаг машинаар угаажа, хой нонь 3—4 хоногой хирэдэ байлгаад, нооһыень хайшалжа абадаг байгаа.

Табан жэлэй түрүүшын жэл ябажа байна. Энэ жэлдэ табигдаһан зорилгонуудые бэелүүлхэдээ продукци абалгые ехэдхэхэ, тэрэнэй шанарые дээшэлүүлхэ тушаа онсо анхарал хандуулая. Тиигэбэл колхоз, совхозууд хараалһан түсэбөө амжалтатайгаар бэелүүлхэнь дамжаггүй.

А. БАШИНОВ,
Хүдөө ажахын инспекциин Буряадай управлениин начальник.

Зунай бэлшээриин элдиндэ.
Ф. СОРОКИНОЙ фотоэтюд.

Хяагтынхид кандидадтайгаа уулзана

СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат Бадмацу Жамцарановна Тодорхоева һунгагшадтайгаа уулзалга хэжэ байна.

Майн 19-нэй үдэр Хяагтын трикотажна фабрикын хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, алба хаагшад клубтаа олоороо сугларжа, кандидадтай баяр баясхалантайгаар уулзан хөөрэлдэбэ.

Кандидадай этигэмжэтэ нюур А. А. Скорытов Буряадай АССР-һээ Национальностьнуудай Соведтэ һунгаха Хяагтын һунгуулиин 523-дахи округһоо һунгагдахаар дэбжүүлэгдэһэн Бадмацу Жамцарановна Тодорхоевагай намтар, ажал хүдэлмэри тухай дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ, һунгагшадые танилсуулаа.

Ёдолой цехэй нормировщик Марцинкевич фабрикынгаа хүдэлмэришэдэй туйлаһан амжалтануудай, мүн энэ үедэ, СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтын хүндэлэлдэ социалис мүрысөөнэй улам дэлгэржэ байһан тухай тоггожо хэлэбэ. Тус предприяти нэгэдэхи кварталайнгаа түсэбые 105 процент дүүргэһэн юм. Мүнөө түрүүшын хахад жэлэй үйлэдбэриин программа һайнаар бэелүүлэгдэнэ гээд тэрэ мэдүүлээ.

Суглаан дээрэ үгэ хэлэгшэд—нүхэд Атутова, Скворцова, Поргачевская болон бусад аймагайнгаа түрүү малшан, ажалша бэрхэ эхэнэр Б. Ж. Тодорхоевагай ажал хүдэлмэриин амжалта жүдхэлые һайшаан, тэрэнэй түлөө тус фабрикын коллективэй бүхы ажалшадай дуу һаналаа нэгэн адляар, үнэн зүрхэнһөө үгэхэ байһаниие баталан элирхэйлбэд.

Хяагта хотын энэ томохон фабрика улам үргэдэжэ, хүдэлмэришэдэй тоо олошорно. Тиигэбэшье хүдэлмэришэдэй ажаһуудалай хангамжа хотын хүгжэлтэһөө гээгдэжэ ябана. Хүдэлмэришэдэй гэр байра дутамаг, хүндэлмэришэдэй тосхон уһаар хангалта муутай. Хотын автобусой ябалгашье ажалшадай эрилтэдэ хүрэнэгүй. Эдэ асуудалнуудые анхаралдаа абажа, саашадаа туһалхыень кандидадта захяа дурадхал болгон үгэ хэлэгшэд тэмдэглэбэ.

Нүхэр Б. Ж. Тодорхоева үгэ хэлэхэдээ, Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлэн, иимэ ехэ этигэл хайра үзүүлһэн һунгагшадтаа сэдьхэлээ хүдэлгэн баясажа байһан тухай мэдүүлхэ зуураа, гансахан лэ манай Совет орон дотор, социалис демократиин сэсэглэн мандаһан газарта, юрын малшан эхэнэр засаг түрын дээдэ байгуулгада һунгагдажа болохо байна. Хүдэлмэришэн, таряашан—ажалша арад түмэнэй хуули засагаа гартаа барижа байһан манай орон дотор ажал хүдэлмэри хүндэтэй. Ажалшадай үзүүлһэн энэ ехэ найдабариие бодото хэрэгээр, ажалаараа, оролдолго сэдьхэлээрээ харюулхын түлөө бүхы хүсөөрөө тэмсэхэб гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Мүн майн 21-дэ Хяагтын гидромелиоративна техникумэй багшанар, студентнүүд болон мэргэжэлтэд депутадта кандидат Б. Ж. Тодорхоеватай уулзаа. Тэндэ багша З. П. Попкова, Г. М. Кравцов, Н. М. Усольцев болон бусад үгэ хэлээ. Эдэнэр бүгэдэ аймагайнгаа эрхим малшадай түрүү зэргэдэ ябаһан нүхэр Б. Ж. Тодорхоевае СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар хамагһаа урид дэбжүүлхэ золтой байһан тухайгаа баяртайгаар тэмдэглэбэд. Эрхим һайн хүдэлмэреэрээ эли магтаалда хүртэжэ, засаг түрын дээдэ шагнал «Хүндэлэлэй тэмдэг» орденоор шагнагдаа. Ажалша бэрхэ, үнэн сэхэ нүхэр Б. Ж. Тодорхоева манай найдабариие харюулха байһандань этигэнэбди гэжэ мэдүүлбэд.

Нүхэр Б. Ж. Тодорхоева һунгагшадтаа баяр баясхалан хүргэжэ, тэдэнэй хүсэл найдабариие харюулхын түлөө бүхы хүсөөрөө оролдохо байһанаа элирхэйлбэ.

В. УСОЛЬЦЕВ.

СОВЕТ ЗАСАГ—АРАДАЙ ЗАСАГ

— Хэрбээ ондоо засагай байгаа һаа, жэшээлхэдэ, минии хуби заяан ямар байха һаал? Эсэгымнай наһа барахадань эхэдэмни манай Совет засагай иимэ ехэ анхарал табяагүй һаа, иимэ оролдолго гаргаагүй һаань, эхэмнай бидэнэрые хүл дээрэнь гаргажа шадаха һаал? Манай Совет засаг, комсомол, манай Ленинскэ парти һургаа, хүмүүжүүлээ гэжэ мэдүүлхэ дүүрэн эрхэтэйб,—гэжэ «Звенигородский» совхозой һаалишан Л. А. Сысоева партиин XXIII съездын ендэр дээрэһээ ехэхан омог баяртайгаар хэлээ һэн.

Л. А. Сысоева хэн бэ, ямар тухайлтай хүн бэ? Һаалишанай басаган, өөрөө һаалишан. Партиин съездын делегат, РСФСР-эй Верховно Соведэй депутат. Шэнэ табан жэлэй түсэб баталалсахатайгаа хамта Советскэ правительствын гадаадын эб найрамдалда дуратай политикые зүрхөөр сэгнээд, ехээр магтагдадаг баруунай демократи гэдэгые хэлэн, хүдэлмэришэн, таряашаны гүрэн байһан Совет ороноороо омогорхон, иимэ үгэнүүдые съездын ендэр дээрэһээ нүхэр Сысоевагай хэлэхэдэнь делегадууд альга ташан угтаа һэн.

— Манай залуушуулай делегацитай хамта США-гаар ябахадам ямар хүн хэдэг, ямар тушаал зэргэтэй бэйт гэжэ асуугаа һэн. «РСФСР-эй Верховно Соведэй депутатби, мэргэжэлээрээ һаалишанби гэхэдэм, США-гай зонхилогшо баян ангинуудай түлөөлэгшэд этигэнэгүй янзатай. Нэгэтэ США-да ябахадамни үнэнгүй. Лещерэй фермэдэ үдэшын һаамда, тэдэнэй дурадхалаар хэдэн үнеэдые һаажархихадам лэ Советскэ Союзда үнеэ һаажа шадаха юрын ажалша хүн парламентын гэшүүнээр һунгагдадаг юм байна гэжэ үнэншөө һэн.

Депутат Сысоева тухай иимэ дэлгэрэнгыгээр бэшэһэн ушарни хадаа имагтал социалис демократиин илан мандаһан орондо юрын ажалша хүн гүрэнэйшье, партиин алишье зургаануудта һунгагдадаг, гүрэн түрын шухала хэрэгүүдые дүүрэн эрхэтэйгээр шиидхэлсэдэг байһые батална. Сысоева мэтэ жэшээнүүдые область, республика бүхэндэ олоор оложо болохо юм.

Хуули гаргадаг манай гүрэнэй дээдын засагташье, мүн республикыншье, район болон сомоной алишье шатын Соведүүдтэ хүдэлмэришэд, таряашад олоороо һунгагдадаг. Һүүлшын ээлжээндэ һунгагдаһан СССР-эй Верховно Соведэй депутадуудай 23,5 процентнь хүдэлмэришэд, 21,3 процентнь таряашад, 55,2 процентнь эрдэмтэд, ажахын элдэб мэргэжэлтэд, гүрэнэй, партийна болон ниитын ажал ябуулагшад байгаа.

Арадуудай хоорондохи хани барисаа, бүгэдэниитын эб найрамдал бэхижүүлхэ талаар, манай орон дотор коммунизмын материально-техническэ үндэһэ һуури байгуулха талаар, бүхы шатын Соведүүдэй хүдэлмэри һайжаруулха талаар урда зарлалай СССР-эй Верховно Совет ехэ үүргэ дүүргээ.

Долоон жэлэйнгээ түсэбые амжалтатайгаар дүүргэжэ, экономикын, эрдэм соёлой талаар нилээд ехэ хүсэ нэмэһэн совет гүрэнэй нэрэ хүндэ бүхы дэлхэйн оронуудай үмэнэ бүри өхэ болоо.

Коммунис байгуулалтын зорилгонуудай угаа ехэ хэмжээтэй, орёо боложо байһан ушар гүрэнэй, ажахын, ниитын организацинуудай хүдэлмэриин онол аргые улам һайжаруулха эрилтэ табина. Партиин XXIII съезд партийна, гүрэнэй ажалда хүдэлмэриин ленинскэ ёһо гурим бэелүүлхэ, манай бүхы ажабайдалда демократическа гуримые бэхижүүлхэ эрилтэ табяа.

Соведүүд гүрэнэй засагай органууд байхаһаа гадна, мүн арад зоной эгээн олон түлөөлэгшэдые хабаадуулдаг ниитын эмхинүүд болоно. Ажалшадай депутадуудай Соведүүдтэ хоёр миллион үлүүтэй депутадууд хүдэлнэ. Тэдэнһээ гадна, Соведүүдэй дэргэдэ эмхидхэгдэһэн элдэб комиссинуудта 23 миллион гаран эдэбхитэй ажалшад хүдэлжэ, Соведүүдэй хүдэлмэриие ниитэ олон арад зонтой таһаршагүй бата холбоо барисаатай болгодог.

Совет социалис демократи жэлһээ жэл бүхэндэ хүгжэн үргэдэнэ. СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1966 оной мартын 19-нэй Указаар союзна республика бүхэнһөө СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведтэ 32 депутат һунгагдадаг болохонь. Урдань 25 депутат һунгагдадаг байгаа һэн. Манай ороной хүн зоной олон болоһон ушарһаа Союзай Соведтэ һунгагдадаг депутадуудай тоо олон болоо. СССР-эй Верховно Соведэй адли эрхэтэй хоёр палатануудай депутадуудайнь тоо адлидхахын тулада союзна республиканууднаа Национальностьнуудай Соведтэ һунгагдадаг депутадууд олон болгогдобо. Манай ороной 131 үндэһэ яһатанай, арадуудай хани барисаанай улам бэхижэхэдэ СССР-эй үндэһэн хуулида оруулагдаһан энэ нэмэлтын ехэ удхатай байханъ дамжаггүй.

Эгээн шухала хуулинуудай проектнүүдые бүгэдэ арадай зүбшэн хэлсэлгэдэ табидаг ушар совет социалис демократиин бодото арадай шэнжэ шанартай байһаниие гэршэлдэг. СССР-эй арадай ажахые 1966—1970 онуудта хүгжөөхэ табан жэлэй Директивэнүүдэй проектнүүдые зүбшэн хэлсэлгэдэ олон миллион ажалшад хабаадажа, хэдэн олон үнэтэ дурадхалнуудые, ажаглалтануудые оруулаа.

Партиин ЦК-гай (1964 оной) октябриин Пленумһээ хойшо үнгэрһэн саг соо совет демократиие бодотоор хүгжөөхэ талаар, Соведүүдэй хүдэлмэриие һайжаруулха, тэдэнэй үүргэ ба харюусалгые дээшэлүүлхэ талаар ехэ юумэн хэгдээ. КПСС-эй XXIII съездын шиидхэбаринүүд Соведүүдэй хүдэлмэриие улам һайжаруулхын тула бүри таатай арга боломжонуудые бии болгобо. Юундэб гэхэдэ, нютагай засагай зургаануудай эдэбхи үүсхэлые һуларуулдаг, Соведүүдэй хүдэлмэридэ жэжэ божо юумэнүүдые хамааралсаха, совет зургаануудай орондо хүдэлхэ ябадалые эсэслэн болюулха эрилтэ партийна органуудай үмэнэ съезд шангаар табиба.

Ажалшадай депутадуудай Соведүүдэй сессинүүдэй удха шанарые улам өөдэнь үргэхэ, ажахын, салин хүлһэнэй асуудалнуудые шиидхэлгэдэ, хүн зониие ажаһуудалай, социально-культурна талаар хангаха хэрэгые хүтэлбэрилгэдэ Соведүүдэй эрхэ түлөөлгэ улам ехэ болгохо. Һунгагшадай үмэнэ депутадуудай саг соогоо тоосохо ябадалые хангаха шухала гэжэ партиин съезд зааһан байна.

Томо монополис капиталай эзэрхэн зонхилжо байдаг буржуазна оронуудта юрын ажалша хүн, хүдэлмэришэд, таряашад засагай зургаануудта — буржуазна парламентануудта һунгагдадаггүй. Эрдэм һургуулиин, хүдэлхэгүй зөөриин, түлэдэг алба налогой хэмжээн, нэгэ газарта удаан саг соо ажаһууһанай гэхэ мэтын элдэб хизаарлалта хэрэглэн, буржуазна конституцинууд, һунгуулиин хуулинууд ажалша хүнэй һунгагдахаһаа байха, һунгаха эрхыень хаһажархидаг гээшэ.

Һүүлэй 50—60 жэлнүүдтэ буржуазна парламентын үүргэ бага болоо. Харин тиихэдэ хамаг шухала гүрэн түрын асуудалнуудые буржуазна правительство, сэрэгэй штабууд, тагнуулай зургаанууд шиидхэдэг болонхой. Жэшээлхэдэ, США-гай конституциин ёһоор гансал США-гай конгресс дай соносхохо эрхэтэй юм. Тиэд США-гай президент Джонсон хэдэн жэлэй туршада Вьетнам арадта эсэргүү дай конгрессэй зүбшөөлгүйгөөр, тэрэнэй дай соносхохо гэһэн шиидхэбэригүйгөөр хэжэл байна. Мүн парламентынгаа зүбшөөлгүйгөөр хэжэл байна. Мүн зүбшөөлгүйгөөр президент Л. Джонсон 1965 оной апрельдэ бэеэ дааһан Доминиканска Республикые сэрэгээрээ булимтаран эзэлхэ захиралта үгөө һэн.

Олон тоото һунгагшадай, ажалшан зоной дуу хуряажа абахын тулада депутадта кандидат болгон дэбжүүлэгдээд байхадаа тэрэ арад зоной, һунгагшадай үмэнэ гоё гоё үгэнүүдые хэлэдэг. Удаань депутат боложо һунгагдан сасуу хэлэһэн, найдуулһанаа өри таһа мартаад, ажалшан зондо ашатуһатай бэшэ, харин капиталис томо монополинуудай эзэд юу гэнэб, тэрэнииень лэ дүүргээд ябадаг. Жэшээлхэдэ, США-гай мүнөөнэй президент Линдон Джонсон һунгалтын урда тээ, 1964 оной сентябрь — октябрьда иигэжэ һунгагшадаа найдуулаа һэн: Вьетнамай Демократическа Республикые бомбодохо гэһэн уряал аюултай, юундэб гэхэдэ, энэ ушар Зүүн Урда Азидахи дай үргэдхэжэ болохо, уласхоорондын байдалдахи шиидхэгдээгүй асуудалнуудые эбэй ёһоор шиидхэхэ гэжэ оролдохоб, гушаад миллион үлэн хооһон, үгытэй ядуу американецуудай ажабайдал һайжаруулха тушаа хуулинууд абтаха.

Президент боложо һунгагдамсаараа, Л. Джонсон хэлэһэнээ мартаа: Америкын бодото эзэд—томо ехэ сэрэгэй—промышленна монополинуудай эрилтээр Урда Вьетнамдахи дай ехээр үргэдхөө, Вьетнамай социалис республика тээшэ гуша гара мянган самолет эльгээжэ, хамаг харгы зам, хүүргэ, амгалан тайбан тосхон, деревнинүүдые, хото, городуудые, больница, плотина, һургуули, ясли гэхэ мэтэнүүдые зэрлиг муухайгаар бомбодоно. Америкын ажалшад Джонсоной правительстваһаа юушье абаагүй.

Партиин XXIII съездын орон дотор бии болгоһон угаа ехэ политическэ болон ажалай эдэбхи үүсхэлэй бадаржа, шэнэ табан жэлэй зорилгонуудые амжалтатайгаар дүүргэхэ гэһэн социалис мүрысөөнэй хото, хүдөөдэ дэлгэржэ байһан оршон байдалда һунгалтын урда тээхи бэлэдхэлэй хүдэлмэри дэлгэржэ байна. Парти, правительствын хүтэлбэрилэгшэдэй, гүрэнэй, партийна, олониитын мэдээжэ ехэ ажал ябуулагшадтай нэгэн доро, үнэн сэхэ ажал хэрэгүүдээрээ алдаршаһан ЛВРЗ-гэй партийна бэшэ хүдэлмэришэн Б. З. Поздеев, Зэдын аймагай Оёорой совхозой комбайнер Г. Д. Машеев, Загарайн һаалишан Т. Ф. Иванова, СССР-эй арадай артистка Л. П. Сахьянова, Социалис Ажалай Герой, колхозой түрүүлэгшэ Ж. Б. Ванкеев болон бусад түрүү хүнүүд манай республикаһаа совет ороной дээдэ зургаанда депутадта кандидат болгон дэбжүүлэгдэбэ.

Байгша оной июниин 12-то СССР-эй Верховно Соведтэ болохоёо байһан һунгалта урда болоһон һунгалтанууд мэтэ совет социалис демократиин шэнэ илалта, коммунистнууд болон партийна бэшэ хүнүүдэй нэгэдэлэй шэнэ гэршэ болохонь дамжаггүй.

С. БАДМАЕВ.
«Знание» бүлгэмэй гэшүүн.

ҺҮҮЛШЫН ХОНХО

Улаан-Үдэ городой нэгэдэхи һургуули. Үсэгэлдэр үглөөгүүр гоёжо хубсалһан ахалагша классайхидшье, эгээн багашуулшье баглаа сэсэгүүдые, манай нютагай хабарай эртын тэмдэг—тэрэнгинүүдые барьһан ерэбэд. Тэрэ үдэр нэгэдэхи, хоёрдохи классай һурагшад 10—11-дэхи классуудые дүүргэхэеэ байһан хүбүүд, басагадтай һайн һайниие хэлсээд тарахань шуу. Эхин классуудта һуралсалай жэл дүүрэжэ, ахалагша классайхид шалгалта барихаар бэлдэжэ орохонь.

Һүүлшын хонхын һайндэр—линейкэ дээрэ энэ һургуулиин директор Г. Н. Скосырский, багшанарай зүгһөө О. Б. Труфонова гэгшэд амаршалгын үгэ хэлэбэ.

Имэ линейкэ дээрэ байхадаа һургуули дүүргэхэеэ байһан хүбүүд, басагадай толгойдо хоёр ондоо бодол орожо байдаг. Нэгэ талаһаа һургууляа дүүргэжэ, захата бүтээхэдэ һайн. Нүгөө талаһаа эдээхэн багашуултаяа хахасаха болоходоо баһа муу байдаг. Тиэд яахаб харгы замай, ажабайдалай ябадал имэ бшуу. Үе үеын халаан имэ заяатай ха юм. Саашадаа ажабайдалай замда орохо саг ерэбэ. Зурагууд дээрэ: һургуулиин директор Г. Н. Скосырский 10—11 класс дүүргэгшэдэй урда үгэ хэлэжэ, 1-дэхи һургуулиин 1—2 дохи классай һурагшад һургуули дүүргэхэеэ байгшадтаа баглаа сэсэгүүдээ барижа бэлэглэнэ.

А. МЯСНИКОВОЙ фото.

ГВИАНА БЭЕЭ ДААНХАЙ ГҮРЭН БОЛОХОНЬ

Англиин мэдэлдэ байһан Британиин Гвиана гэжэ колони майн 26-һаа хойшо бэеэ даанхай гүрэн болобо гэжэ соносхогдохо юм. Зүгөөр хэдэн олон баримтанууд дээрэһээ харахадэ, энэ бэеэ даанхай гүрэн болохо гээшэнь мүнөө дээрээ миил ёһо тэды байха юм ха. Һүүлэй жэлнүүдтэ тэндэ боложо байгаа ушар байдал энээниие гэршэлэн харуулна.

Мүнөө Британиин Гвианын оршожо байгаа Урда Америкын хойто эрье шадархи газар нютагуудые 17-дохи зуун жэлэй эсэсһээ хойшо Голландиин, Франциин, Англиин колонизаторнууд ээлжэлээд лэ өөрхэн зонхилжо байгаа юм. Тиихэдээ тэндэ саахар болон сагаан будаа ургуулха өөһэдынгөө ажалда ондоо тээһээ асарагдаһан үнэгүй хүдэлмэриин хүсэ хэрэглэдэг бэлэй. Жэшээнь, түрүүшээр голландецууд Африкаһаа богоолнуудые асардаг һэн. Һүүлээрнь зараса богоолнуудые наймаалхагүй гэжэ хоригдоод байхадань, англичанинууд энэдхэг оронһоо үгытэйшүүлые абаашажа худалдадаг болоо. Тиигээд ерэхэлээрээ, мүнөө тус орон доторхи 600 гара мянган хүн зоной 44 процентнь энэдхэг уг гарбалтай, 30 шахуу процентнь африкан уг гарбалтай, үлэгшэнь сагаан арһатан болон холимог зон болоно.

Эрье зубшан һууһан диилэнхи олонхи зоной хэдэг гол ажалынь саахарай ургамал болон сагаан будаа тарижа ургуулдаг байна. Саахарай промышленностьда Англиин фирмэнүүд эзэрхэжэ байнхай. Тэдэнэй эгээн томонь—«Букер Бразеро» гэдэг бүхы саахар үйлэдбэрилгын дүрбэнэй гурбан хубиие өөрынгөө мэдэлдэ оруулаанхай. Баяшуулһаа газар хубяар абажа эдлэдэг гол түлэб жэжэ фермернүүд—индеецүүд сагаан будаа тарижа ургуулна.

Һүүлэй 30 жэл соо боксит малтажа абалга (дунда зэргээр жэл соо 2 миллион тонно) тусгаар ехэ удха шанартай болонхой. Энэ рудае алюмини болгодог хадань, тэрэниие сэрэгэй хэрэгсэлдэ ородог түүхэй эд гэжэ америкынхид тоолодог байна ха юм. Тиимэһээ США-гай зүгһөө энээндэ тусгаар анхарал хандуулна. Бодото дээрээ Америкын хиналта доро байдаг «Демерара боксит К.» гэжэ Канадын компани болон «Рейнолдс металз» гэжэ Америкын компани энэ һалбарида эзэрхэн зонхилжо байдаг.

Бэеэ даанхай гүрэнтэй болохын түлөө Гвианын арад зон хэдэн олон жэл удаагаар үсэд шанга тэмсэл хэнэ. Тиин орон дотороо эгээн олоной парти болохо арадай прогрессивнэ парти гээшэ энэ тэмсэлые толгойлно. 1950 ондо тогтоһон Чедди Джаган түрүүтэй энэ парти өөрынгөө орониие капиталисбэшэ замаар хүгжөөхын түлөө, үнэхөөрөө национальна бэеэ даанхай гүрэнтэй болохын түлөө тэмсэнэ. США-гай болон Англиин империалистнууд имэ политикада дурагүйдэн, дайсан харшаар хандангүй байжа шадахагүй байна ааб даа. Бэеэ даанхай болохын түлөө тэмсэжэ байгаа хүсэнүүдэй нэгэдэлые һандаргахын зорилгоор империалистнууд энэдхэг болон африкан уг гарбалтай гвинейцүүдэй хоорондо үндэһэ яһанай илгаа гаргажа, хёморол үүдхэдэг болоо һэн. Тэрээн дээрэһээ болоһо, энээнһээ урид үндэһэ яһанай арсалдаа гээшые огто мэдэхэгүй байһан тус орон хоёр ондоо дайсан харша можо болоҗо таһараад, тэдэнэй хоорондо үе үе болоод лэ шуһата тулалдаан үзэгдэнэ.

1955 ондо арадай прогрессивнэ парти дотор үндэһэ яһанай илгаа гаража, эбээ таһарһан байха юм. Тиигээд байхадаа, барагсажа энэдхэг уг гарбалтай хүдөөгэй жэжэ ажалтан болон сахарай заводой хүдэлмэришэд энэ партида үлэһэн байгаа. Тиихэдэ гол түлэб хото городто һуудаг зон болохо африкан уг гарбалтанай эхэнхинь арадай национальна конгресс гэжэ парти бии болгобо. АФТ—КПП гэжэ Америкын профсоюзуудай ехэхэн нүлөөндэ ороһон хархис хара үзэлтэй профсоюзуудай дэмжэлгэтэйгээр имэ шэнэ парти байгуулагдаа һэн. Тэрэниие ударидагша Форбс Бернхян гэгшэ лахын аргагүй американ үзэл баримталдаг юм. Тиимэһээ энэ шэнэ партиие Англиин болон Америкын баяшуулай үргэнөөр дэмжэжэ байгаашань гайхалтай бэшэ.

Гурбадахи партинь хадаа томохон капиталис Д'Агиар түрүүтэй «Нэгэдэмэл хүсэн» гэжэ нютагай баяшуулай парти болоно.

Зүгөөр империалистнуудай болон нютагай хархис үзэлтэнэй хэды ехэ хорото ябуулга хэжэ байгаашье һаань, Чедди Джаганай парти орон дотороо үлэмжэ ехэ нүлөө үзүүлдэг парти байһан зангаараа. Тэрэниие Гвианын арад зоной олонхинь дэмжэн дүнгэлсэнэ. Энэ парти 1953, 1959, 1961 онуудта болоһон һунгалтын үедэ илажа гараа һэн. Теэд Чедди Джаганай правительство үргэн ехэ социальна болон экономическа хэмжээнүүдые бэелүүлхэ аргагүй байшоо. Юундэб гэхэдэ, бодото хуули засагынь Англиин губернаторай мэдэлдэ байгаа бшуу. Тэрэ хадаа гадаадын политикын, оборонын болон дотоодын аюулгүйе сахиха асуудалнуудые гартаа абанхай байба.

Англи хэдэн дахин найдуулһан байбашье һаа, эгээ имэ шалтагаан дээрэһээ Чедди Джаганай правительствын байха үе соо тус колонидо бэеэ даанхай гүрэн болохо эрхэ олгохоһоо үсэд арсадаг бэлэй. Гэхэһээ байтагай, Англиин правительство Америкын империалистнуудай зүгһөө тухирагдаад байхадаа, Джаган болон тэрэнэй партиие засаг түрэһөө зайлуулха гэжэ али болохоор оролдобо.

Тэндэ онсо аюултай байдалтай болобо гэжэ соносхоод, НПП-гэй олохон политическэ ажал ябуулагшадые барижа хааһан, тэрээн руу Англиин сэрэгүүдые эльгээһэн, 1964 оной декабрь һара соо зорюута хубилгаһан шэнэ һунгуулиин системын ёһоор болзорһоо урид һунгалта үнгэргэһэн байха юм. Тиихэдээ һунгагшадай дуунай олонхинь, мүн парламент доторхи һууринуудай яһала олонхинь (53-һаа 24-ниинь) Джаганай партиие дахяад абаһан байбашье һаань, Англиин губернатор ННК партиин ударидагша Бернхэмдэ правительство байгуулха хэрэг даалгаа һэн. Тиихын тулада Бернхэм «Нэгэдэмэл хүсэн» гэжэ хархис хара үзэлтэ баяшуулай партитай хамжаһан байгаа.

Иигэжэ империалистнуудай һанаанда тааруу правительство бии боложо, хуули засагаа гартаа абаһан юм. Тэрэнэй ямар шэнжэ шанартай байһаниие нэгэ имэ жэшээ дээрэһээ хаража болоно гэбэл: хүдэлмэришэдэй түлөөлэгшэ гээшэб гэжэ бэеэ тоолодог байһан шэнэ премьер-министр Бернхэм финансын министрэй тушаал капиталист Д'Агиарта даалгаһан, үшөө гурбан министрэй тушаалые «Букер Бразерсай» директорто болон энэ Англиин компаниин нүгөөдэ хоёр түлөөлэгшэдтэ үгэһэн байгаа бшуу.

Шэнэ правительство өөһэдынгөө эзэдэй найдабариие дүүрэн харюулаа. Тэдэнэй зонхилон байха үе соонь гадаадын капиталай эрхэ мэдэл бүри ехэдээ. Англиин нэгэ, Америкын хоёр компанинуудта нефть бэдэрэн олохо эрхэ үгтөө. «Ренолдс мателз» гэжэ Америкын фирмэ боксидай хэбтэшэнүүдые ашаглаха үргэн эрхэтэй болоо. Баян ангиин түлэжэ байһан алба налог доошоо оробо. США-гай түрилтэдэ ороһон Бернхэмэй правительство түбхын түрүүн Гвианын фермернүүдэй хэды ехэ хохидол үзэхэ байбашье һаань, Кубада сагаан будаа худалдахаяа болиһон юм. Тэрээн дээрэһээ болоҗо, угаа ехэ барайгар складуудта болон фермэнүүд дээрэ ужэжэ гутажа эхилбэ. Һүүлээрнь тэдэнэр сагаан будаа ургуулха ажалаа 25 процентээр хороохо ушартай болоһон юм.

Орон доторнь онсо бэрхэ байдал соносхогдоһон зангаараа. Мүнөө НПП-гэй хэдэн олон элитэ ажал ябуулагшад түрмэдэ һуужа байнхай. Тиигээд орон доторхи засаг түрынь империалистнуудай һанаанда тааруу правительствын гарта ороод байһан, мүн өөһэдынгөө экономическа болон политическэ нүлөөнэй ехэдэжэ байһан имэ тааруу эрхэ байдалда Англиин правительство одоошье Гвианада бэеэ даанхай гүрэнтэй болохо эрхэ олгохо гэжэ зүбшөөлөө үгэһэн байна ха юм.

Энээнэй дашарамда НПП-гэй ударидагша Чедди Джаган иигэжэ мэдүүлбэ: «Манай бэеэ даанхай гүрэнтэй болохо гээшэ миин ёһо дүүргэһэн хэрэг болохонь гээшэ ха гэжэ ехээр һанаашархаха ушар гараад байна... Британиин Гвианада хэдэн арбаад жэл соо эзэрхэн аашалжа байһанайнгаа һүүлээр Англи мүнөө болоходо һураггүй ехэ хүсэтэй арьяатан—Америкын империалистнуудай һабарта бидэниие барижа үгэхэнь. Гвианада тохёолдоод байһан имэ орёо бэрхэ байдалда арадай прогрессивнэ парти ороноо бэеэ даанхай байдалтай болгохо тушаа өөрынгөө баримталха тусгаар хараа бодол зохёоһон байха юм. Бэеэ даанхай гүрэнтэй болохоёо байһаниие амаршалаад, Англиин тугай оронда Гвианын туг үргэгдэжэ, Гвианын өөрынгөө национальна гимнтэй, гербтэй болохо байһандань баяртайбди гэжэ тус партиин мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ. Зүгөөр бидэнэр бэеэ даанхай гүрэнтэй болоһониие һайндэрлэхэ дурагүйбди, юундэб гэхэдэ, манай орониие мүлжэжэ байгаа харийн баяшуул улам бүхэ һууритай болоҗо, Гвианые бэеэ даанхай байдалтай болобо гэжэ хии хуурмаг юумэ хэнэ ха юм. Арадай прогрессивнэ парти хадаа Гвианын үнэхөөрөө эрхэ сүлөө олоогүй сагта хэзээдэшье тэмсэжэ байха юм гэжэ дам саашаа мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ.

А. РАЧКОВ. (ТАСС).

ПРАВДА БУРЯТИИ

Мүнөөдэрэй номерто:

Нэгэдэхи хуудаһанда: КПСС-эй ЦК-гай Пленум тухай мэдээсэл; «Колхознигуудай аша туһада, гүрэнэй аша туһада» гэһэн түрүү бэшэг; сабшалан дээрэ гараһан нүүдэл редакциин «Луговодууд бэе бэеэ шалгалсана» гэһэн корреспонденци; ТАСС-ай мэдээсэлнүүд.

Хоёрдохи хуудаһанда: «Табан жэл соо гээгдэгшэдгүйгөөр ажаллаха» гэһэн гаршаг доро А. Митниковэй «Һалхинай үлеэһэн руу...» гэһэн корреспонденци; редакциин үдэрэй почтоһоо.

Гурбадахи хуудаһанда: «Манай кандидадууд» гэһэн гаршаг доро Ю. Игумновай «Үүрэй-одонууд» гэһэн зураглал; Н. Булановагай «Соёл сурталай компас» гэһэн корреспонденци; хилын саанахи һонинууд.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: «Манай хизаар тухай, һайн һайхан хэрэгүүд тухай» гэһэн гаршаг доро, элдэб һонинууд.

ДУНАЙ МУРЭН ШЭНГИ ҮРГЭН ЕХЭ АЖАБАЙДАЛ

БУХАРЕСТҺЭЭ баруун-урагшаа гү, али зүүн-урагшаа автомашинаар ябаа һаа, асфальт харгыгаар хүдөө нютаг соогуур гарахат. Харгын хоёр талаар шөнэ шулуун гэрнүүд жэрылдэн харагдаха. Тэдэ гэрнүүд элдэб янзын маягаараа таниие гайхуулха. Хүдөө барилгашад арадай национальна искусствые болбосон түхэлэй барилгатай тааруулжа шадаа. Гэр бүхэниинь гоё һайхан хэрэлсытэй. Олохон гэрнүүдэй хэрэлсын баханануудта баглаа сэсэгүүд үлгөөтэй байха. Энэнь һаяхан түрэ болоһоной тэмдэг мүн.

Ямаршье гэртэ ороо һаатнай, хүндэтэйгөөр угтаад, гэр байраяа омогорхон харуулха. Гэрынь урданай хүлһөөр, сабшадаһаар хүшагдаһан гэртэ адли бэшэ.

Үнгэрһэн 15 жэл соо Румыниин таряашад нэгэ миллион үлүүтэй гэрнүүдые барьа. Тэдэнэй нэгэндэ би энэ жэлэй хабар ороо һэм. Бухарест шадарай «Доброешти» гэжэ хүдөө ажахын кооперативай бригадир—тэрэ гэрэй эзэн Стан Параскив өөрынгөө һамган Дарья гэгшэтэй намайе угтаад, гурбан таһалгатай гэрөө намда харуулба. Гэр соохинь городой гэртэхидэ адли. Ялагар мебельтэй, телевизортэй, газова плитатай.

Удаань бидэнэр терраса дээрэнь һуугаад, виноградай архи уубабди, хамтын ажал таряашадта юу үгэһыень тоолобобди. Арадай засагай мандажа байһан хорин жэл соо ороноо индустриализациlһанай, хүдөө ажахые хамжуулһанай эсэстэ эндэ социальна болон экономическа хэды ехэ хубилалтанууд болооб гэжэ фашис дарлалтаһаа ороноо сүлөөлхын урда тээ Румыниин деревниин байдалай хэды хүшэр хүндэ байһаниие үзэһэн хүн ойлгожо шадаха.

Бухарестдэ болоһон социалис Румыниин хамтын ажалтай таряашадай нэгэдэхи съездэ би байлсаа һэм. Зуун жэлэй урда тээ Румыниин засагта хандажа, таряашадай бэшэһэн гомдолой зүрхэ хүдэлгэмэ үгэнүүдые би шагнабаб. Эдэ үгэнүүдые РПК-гэй ЦК-гай генеральна секретарь Н. Чаушеску өөрынгөө хэлэһэн үгэ соо иигэжэ дурдаба: «...бүхы зөөри, бүхы баялиг бидэнэрэй гараар байгуулагдана. Манай хүлһэн Дунай шэнги ехэ байна... Бидэндэ зорюулагдаһан гуримшье, үнэн зүб зүйлшье байгаагүй... Бидэнэр энэ богоолшолгоһоо һалахые, ороноо ондоо хэндэшье хабаатай бэшэ байхые, оромнай бидэнэрэй байхыень хүсэнэбди..»

XIX зуун жэлэй эсэс багта бүхы газар эзэмдэгшэдэй нэгэ процент хүрэхэгүй хүнүүд эдлүүриин газарай хахадһаа үлүүе мэдэлдээ барижа байхадань, 95 процент үлүүтэй таряашадай ажахынууд миил 40 процентыень эдлэдэг һэн.

Ороной сүлөөлэгдэхэ хүрэтэр имэ байдал заахан хубилалтатайгаар үргэлжэлөө. Феодализмын гэнжээр хүлигдэһэн, помещигүүдэй дарлалта доро зобоһон, газаргүй, үйлэдбэрилгын зэмсэг хэрэгсэлгүй, эрхэ сүлөөгүй байһан Румыниин таряашад харанхы мунхаг, гуйранш алта байдалтай байгаа... Зүгөөр эдэ бүхы хадаа үнгэрһэн, хэзээшье бусахагүй байдал мүн.

1949 ондо Румынида үйлэдбэриин хүдөө ажахын түрүүшын кооперативууд бии болоҗо. 1962 ондо таряашадай ажахые хамжуулга дүүрээд, ажабайдалынь, ажалынь бата үндэһэ һуури дээрэ байгуулагдаба. Кооперативнэ ажахы улам саашадаа хүгжэнэ. Үнгэрэгшэ жэлдэ республикын хүдөө ажахы 12,6 миллион тонно ороохо таряа үгөө. Энэнь ороной түүхэдэхи эгээн ехэ ургаса болоно. Тиин энэнь сагай уларилай бэрхэшээлтэй үедэ түйлагдаа.

...Бригадир Стан Параскив «Доброешти» кооперативай агрономнууд хоёртой хамта овощ тарилтын ажахые тойрон ябажа харабабди. Теплицэнүүд соонь эртын помидорой рассада һуулгагданхай. Тэдэниие апрель соо газар дээрэ һуулгажа, июньдэ шэнэ помидор Бухарестын арад зоной эдеэ хоолдо үгтэдэг. Тэрээнтэй зэргэлэн саладай ургаса ногоорно. Удаань тэрэ газартаа оройн сортын помидор һуулгадаг. Эртын помидор ургуулһан газарта сэсэгтэй капуста һуулгадаха. Мэргэжэл мэргэжэлээрээ ажаллаха, органическа, минеральна үтэгжүүлгэ хэрэглэхэ гээшэ тансал энэ кооперативай онсо илгаа бэшэ юм. «Доброештиин» ажахы овощ тарилга мал ажал хоёр гол шэглэлтэй. Тэрэнэй жэшээ хадаа Румыниин кооперативнэ газар таряалангай түүхые харуулна. Эндэхи газар таряалан оньһожоруулын, химии хэрэглэһэнэй үндэһэ һуури дээрэ ехэ амжалта түйлаа.

«Доброешти» тогтоһон жэлдээ (1957 он) 22 булэдэ бүхыдөө 29 гектар газартай байгаа һэн гэжэ кооперативай түрүүлэгшэ Михай Марин хэлэнэ. Түрүүшын үедэ бэрхэтэй байгша бэлэй: газар бага, зөөришье бага һэн. Зүгөөр коллектив дотор коммунистнуудтай, түрүү хүнүүдтэй байхада бэрхэшээлнүүд аюултай бэшэ. Стан Параскив, малшан Михай Думитру, ургаса таригшад Султана Арнаут, Мария Петкоф, Иляна Цака гэгшэдтэй бүхы бригаданууд зэргэшэнэ. Султана Арнаудай бригадада хамтадаа хүдэлдэг тэрэнэй нүхэдэй ажал хэрэгэй ямараар бүтэхые би харааб. Тэдэнэр рассада тариха заахан горшоогуудые тусхай станок дээрэ бэлдэнэ. Тиигэжэ нормоёо үдэр бүри нэгэ хахад—хоёр дахин үлүүлэн дүүргэнэ. Хүхюу баяртайгаар ажалланад. «Бидэнэр электромоторһоо дутанагүйбди»—гэжэ Султанын хэлэхэдэ, бүхы бригадань һайшаан энеэлдэнэ.

Үнгэрэгшэ жэлдэ кооперативайнь олзын хахадһаа үлүүнь овощой тарилгаһаа абтаа. Малшадайньшье хүдэлмэриин үрэ дүн һайн. 100 га бүриһөө олзо оруулха талаар «Доброешти» кооператив Румыни дотор хоёрдохи һуури эзэлнэ. Продукциингаа дүрбэнэй гурбан хубиие гүрэндэ худалдана. Ажалайнгаа һайн үрэ дүнгэй түлөө кооперативынь Ажалай нэгэдэхи шатын орденоор шагнагданхай.

Материальна урмашуулгые, тусхайлбал ажалай нэмэлтэ түлбэри, зүбөөр эмхидхэһэн ябадалынь амжалта түйлахадань кооперативта бага бэшээр туһалаа гэжэ Михай Марин зааба. Үнгэрэгшэ жэлдэ түсэбһөө гадуур айтаһан олзынь гурбанай хоёр хуби шахуунь нэмэлтэ түлбэридэ гаргашалагдаһан байна.

Шэнэ табан жэлдэ кооперативай түсэбынь үргэн ехэ. Нэн түрүүндэ парнигай ажахые теплофикацилха гэжэ хараалагданхай.

Өөрынгөө табан жэлые кооператорнуудай яажа дүүргэхэ гэжэ түсэблэһыень харуулһан олон тоо баримтанууд тухай түрүүлэгшэнь хэлэнэ. Энэ хадаа зүбөөр бодомжолоһон хараа түсэбүүд мүн. «Зол жаргалта ажабайдалнай Дунай мүрэн шэнги үргэн ехэ» гэжэ тэдэнэр мэдүүлжэ шадаха байна.

М. ПОСТОЛОВСКИЙ,
АПН-эй тусхай корреспондент.
Бухарест—Москва.

Румыниин Социалис Республикын ниислэл Бухарест. Городой түбтэ.

ТАСС-ай фотохронико.

ООН-ой Аюулгүйн Советдэ

НЬЮ-ЙОРК, майн 24. ТАСС). Урда Родези тухай асуудалаар Малиин, Нигериин болон Угандын хамтаараа дурадхаһан резолюциин проектые Аюулгүйн Советэй заседани дээрэ баруун гүрэнүүд үсэгэлдэр абхуулаагүй. ООН-ой Уставай 7-дохи бүлэгэй үндэһөөр хараалагдаһан баалалтын хэмжээнүүдые абаха, тэрэ тоодо Смидэй расис засаг түрые унагаахын тулада зэбсэгтэ хүсэ хэрэглэхэ гэжэ проект хараалһан байгаа.

Проектын түлөө Мали, Нигери, Уганда, Советскэ Союз, Болгари, Иордани дуугаа үгөө.

Шэнэ-Зеландиин делегаци африкан проектые буруушаажа дуугаа үгөө, харин США-гай, Англиин, Голландиин, Японой, Франциин, Урагвайн, Аргентинын түлөөлэгшэд чанкайшисттай хамта һаналаа барьа. Олонхиин юһэн дуунай үгтөөгүй дээрэһээ резолюци баталан абтангүй үлөө.

Социалис оронуудай нэгэдэл бэхижүүлхын түлөө

БУХАРЕСТ, майн 24. (ТАСС). Румыниин экономикые, бүхы социалис общественэ хүгжөөхэ ехэ зорилгонууд РКП-гэй IX съездын Директивэнүүдээр хараалагданхай гээд РКП-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь Н. Чаушеску Сучавска областиин партийна эдэбхитэдэй уулзалга дээрэ үгэ хэлэхэдээ онсолон тэмдэглээ. Болбосоролой болон дэбжэлтын аша туһада бүхы ажалшадай, бүхы арадай хүртэхын тулада ороной бүхы районуудта промышленностиие, хүдөө ажахые, бүхы һалбаринуудаар наука болон культурые хүгжөөхэ гээшэ социализм байгуулха политика болоно гэжэ парти тоолоно.

Манай ороной экономико болон культурые хүгжөөхэдөө, бүхы социалис системые бэхижүүлхэ хэрэгтэ бидэнэр улам бүри ехэ туһа нэмэри оруулнабди гээд Н. Чаушеску үргэлжэлүүлэн хэлээ. Социалис орон бүхэнэй хүсэтэй байха тудам социалис системэ улам ехэ хүсэтэй, социализмын нүлөөн дэлхэй дээрэ бүри ехэ болохо байна. Социалис оронуудай нэгэдэлые бэхижүүлхын түлөө, империализм болон дайнда эсэргүүсэдэг, хамтадаа ябгуулга хэжэ, дэлхэй дээрэ эб найрамдал аршалан хамгаалха ябадал хангадаг хүсэнүүдые бэхижүүлхын түлөө Румыни хүсөөл оролдолго гаргадаг гээд РКП-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь онсолон тэмдэглээ.

Рауль КАСТРО: „Хэзээдэшье булигдахагүйбди"

ГАВАНА, майн 24. ТАСС. Гуантанамадахи американ далайн-сэрэгэй баазын газар дээрэһээ майн 21-дэ буудалгын болоходо, харата муухайгаар алагдаһан хилын харуулай бригадын солдат Луис Рамарес Лопес гэгшые Куба үсэгэлдэр һүүлшын замда үдэшөө.

Сантьяго-де-Куба городой Санта Ифихения гэжэ кладбищи дээрэ шаналалай митинг болоо. Кубын Коммунис партиин ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, Революционно зэбсэгтэ хүсэнүүдэй министр Рауль Кастро олон түмэн ажалшадай үмэнэ үгэ хэлээ.

«Янкануд Гуантанамаһаа тонилон ошогты!» гэһэн уур сухалтай хашхаралдаан доро американ сэрэгэйхидэй шэнэ хорото аашые министр эрид шууд буруушаагаа. Бидэнэр империалистнуудта хэзээдэшье һүгэдэн бууҗа үгэхэгүйбди, Кубын арад хэзээдэшье булигдахагүй гээд үгэ хэлэгшэ мэдүүлээ.

Кубын арад хүсэн түгэс, эгээн лэ шэнэ буу зэбсэгтэй, өөрынгөө революциие хамгаалхаар найдамтай армитай гээд Рауль Кастро хэлээ.

Манай арадай дайсадай усадхагдаагүй байһан лэ сагта бидэнэр тэмсэжэл байхабди гээд Рауль Кастро үгэеэ дүүргэһэн байна.

КОММУНИСТ ҺУНГАГДАБА

ЛОНДОН, майн 24. (ТАСС). Великобританиин Коммунис партиин гэшүүн Дж. Кейн горнягуудай национальна профсоюзай Йоркширска отделениин хүтэлбэрилхы органдо һунгагдаа. Энээн тухай «Морнинг Стар» гэжэ газетэ мүнөөдэр мэдээсээ.

Великобританиин Коммунис партиин Политическэ комитедэй мэдүүлгэ

ЛОНДОН, майн 24. (ТАСС). Худалдаа наймаанай флодой морягуудай забастовко хэһэнһээ уламжалан, онсо байдал правительствын соносхосон го политическэ хашалта хабшалта хэһэн ябадал болоно гэжэ Великобританиин Компартиин Политическа комитедэй толилһон мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ.

«Забастовкые таһалдуулхын тулада онсо эрхэ түлөөлэлгые хэрэглэлгэ демократическа тред-юнионизмда... шанга сохилто үгэхэ, бүри харша ябуулга хэхэ эрхэ байдал бии болгохо» гээд мэдүүлгэ соо онсолон тэмдэглэгдэнэ.

Профсоюзуудай бүхы гэшүүд һанал нэгэдэлгээ харуулжа, морягуудые дэмжэлгэ үзүүлхэ ёһотой. Эзэд баяшуул забастовко хэгшэдтэ салин хүлһыень хүсэдөөр түлэхэ онсо байдал болюулагдаха ёһотой» гээд мэдүүлгэ соо онсолон тэмдэглэгдэнэ.

Сукарнын мэдүүлгэ

НЬЮ-ЙОРК, майн 23. (ТАСС). Малайзитай амгалан ёһоной хэлсээ хэхэ зүбшөөл Индонезиин президент Сукарно үгөө гээд Ассошиэйтед Пресс агентствын корреспондент Джакартын радиое урдаа барин, Сингапурһаа мэдээсэбэ. Индонезиин болон Малайзиин гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй уулзахыень буруушаанагүйб гээд президент Сукарно Индонезиин гадаадын хэрэгүүдэй министр Адам Малигта мэдүүлээ гээд мэдээсэл соо хэлэгдэнэ.

Вьетнамай сэрэгшэд американ авиацитай һүни үдэршье, сагай уларилай ямаршье байхада тэмсэжэ шададаг болоо. Тэдэнэр магтаалда ороһон «Ф—105», мүн абяанһаа түргэнөөр ниидэдэг «Фантома» гэжэ самолёдуудые буудан унагаадаг. Зураг дээрэ: Вьетнамай арадай армиин агаарай-сэрэгэй хүсэнүүдэй летчик Фам Нгок Лан. Тэрэ американ хэдэн самолёдуудые унагааһан байха юм.

ВИА-гай—ТАСС-ай фото.

Редактор Ц. О. ОЧИРОВ.

Манай адрес, телефонууд:

АДРЕС ОБЪЕДИНЕННОЙ РЕДАКЦИИ: гор. Улан-Удэ, улица Ленина, 35. Телефоны: редактора—23-67, зам. редактора—38-42, зам. редактора—35-84, секретариата—27-37, отделов: сельскохозяйственный—47-59, 35-14, промышленный—48-69, 33-61, корректорская—35-95.

Улица ЛЕНИНА, 26. Телефоны отделов: партийной жизни—40-49, идеологический—24-71, 60-21, советского строительства и быта—34-93, рабселькоров и писем—25-41, 38-30, информации—34-05 и переводов—24-74.

гор. Улан-Удэ, типография управления по печати при Совете Министров Бурятской АССР.

Н01687. Зак. № 480.